

פרוטוקול מס' 286
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום שלישי, י"ג בתמוז, התשנ"ח (7 ביולי, 1998) בשעה 10:00

הנוכחים:

חברי הוועדה
אברהם רביץ - היו"ר
מיכה גולדמן
צבי הנדל
אחמד סנאד
אופיר פינט-פז
מיכאל קליינר
אברהם שוחט

מ"מ
חיים אורון
עבד אלמאלכ דהאמשה
יצחק וקנין
סופה לנדבר
אברהם פורז
משה גפני

מזמנים:

שי טלמון - החשב הכללי

משרד האוצר:
ניר רז
דוד יהושע
אהוד ברזילי
אברהם דור
פרידה ישראלי
טלי זולן
תמר לומברוזו

חמוטל גורי - שתי"ל
בתייה מלר - הרשות להגנת הצרכן
יעקב אייזנר
אליעזר גולדצוויג - איגוד הבנקים
שמואל ארד - התאחדות הקבלנים
אברהם לוי - "אמית"י
ארנית שנער כהן - התנועה לאיכות השלטון
ישראל שטראוס - לשכת רואי החשבון

לשכת יועצי המס:
סמי מזון
יצחק בקר
צילה סול

מאיר יעקובסון - מנכ"ל מ.י. נכסים

מזכיר הוועדה: איור קירשנר

יועצת כלכלית: סמדר אלחנני

מ"מ היועמ"ש: אלי שרעבני

קצרת: לאה קיקיון

סדר היום:

1. חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (תיקון מס' 3) (תשלום הוצאות) (מ. גפני)
2. חוק מס שבח מקרקעין (תיקון מס' 34) (פטור בתקופת המעבר) (א. פורז)
3. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 118) (הרחבת מטרה ציבורית) (א. שוחט)
4. תקנות מס הכנסה (פטור ממס על הפרשי הצמדה בשל יתרה מזכה של בעל שליטה)
5. תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות שהייה לתושב חוק) (תיקון)
6. תקנות מס הכנסה (פטור ממס על הכנסות חברת החשמל לישראל בע"מ) בשל סכומים המיועדים להפקדה בקופת גמל לקיצבה) (תיקון), התשנ"ח - 1998
7. מכירת מניות ב.ל.ל. בע"מ (2-4%)
8. שינויים בתקציב לשנת 1998

חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות
(תיקון מס' 3) (תשלום הוצאות) (מ.גפני)היו"ר אברהם רביץ:

שלום לכולם, אני פותח את ישיבת הוועדה. אבקש מהרב גפני לרענן את זיכרון חברי הוועדה באשר להצעת החוק.

משה גפני:

מדובר על הצעת חוק מאד פשוטה. מדובר על העובדה שכאשר אדם בא לרכוש דירה, המוכר חייב להכליל את חוק המכר בתוך הרכישה, כדי שאם הוא יפשוט את הרגל אותו אדם לא יפסיד את כספו. עד היום, ככל הנראה, החוב הזה, שמסתכם בסביבות ה-1,500 דולר, היה מוטל על הקונה. המוכר בא אל הקונה, בעיקר לאנשים חלשים, לא אלה שיש להם עורכי דין טובים ומציע לו להסוך בעניין. בסוף אותו קבלן פושט את הרגל, ואז הקונה מפסיד את כספו. הצעת החוק הזו אומרת שהעניין יושט על המוכר.

היו"ר אברהם רביץ:

זאת אומרת: על הקונה, בדרך עקיפה.

משה גפני:

אני טוען שזה לא יושט על הקונה בדרך עקיפה, כיוון שבסופו של דבר, כאשר יש היצע וביקוש, במצב שבו המשק נמצא היום, בוודאי, אך גם במצבים רגילים - המוכר יספוג חלק מזה. מה שתשוב לי בהצעת החוק הזו, ולכן הגשתי אותה - להבטיח את כספי הקונה. לתת למוכר, שהוא הקבלן, את החובה הזו. כבר דנו בעניין הזה בוועדה. היתה הצעת חוק דומה שאותה הורדתי, בגלל שמשרד השיכון מוכן לקבוע את העניין בתקנון. מייד אומר על כך דברים.

היו"ר אברהם רביץ:

מה קורה לפי הצעת החוק שלך? אם בגלל סיבה כזו או אחרת שני הצדדים מסכימים שלא לבצע את הביטוח, האם העסקה ניתנת לביצוע?

משה גפני:

כן, זה הרי מה שקורה.

היו"ר אברהם רביץ:

לא, כוונתי היא - מה יהיה המצב לאחר קבלת החוק שלך?

משה גפני:

העסקה תהיה אפשרית, אך כאשר יפקחו על המוכר, על הקבלן, מטעם איגוד הקבלנים או מטעם משרד השיכון ייראו שהוא מכר דירות בלי לעשות את הביטוח.

היו"ר אברהם רביץ:

לא קראתי את הצעת החוק שלך לפרטיה - האם החוק שלך מחייב ביטוח בכל מכירה?

משה גפני:

כן.

מיכאל קליינר:

בכל מקרה, גם היום - החוק מחייב, בכל מקרה.

שמואל ארד:

אבהיר את הנקודה. לא צריך לעשות שום שינוי מבחינה זו, כי חוק מכר דירות מחייב את הביטוח, גם היום. אי אפשר היום לקנות דירה בלי חוק מכר דירות - - -

מיכאל קליינר:

זה לא שאי אפשר. אסור. אפשר, אבל אסור.

שמואל ארד:

נכון. לכן אין צורך פה בשום שינוי.

מיכאל קליינר:

השאלה נכונה. הפרובלמטיקה של הצעת החוק של חבר הכנסת משה גפני היא שכאן יש הצעת חוק שנועדה לקיים את החוק, בהנחה שאנשים מפירים אותו. רוצים לחוקק חוק שיקשה על אנשים להפר את החוק.

משה גפני:

לא, אבל זה מטיל את החובה על המוכר.

שמואל ארד:

זה רק בא להטיל חובה על הקבלן לשלם עוד כסף. זה הכל. זה השינוי היחיד שנעשה פה.

משה גפני:

נכון.

שמואל ארד:

זה יגרום בדיוק להפך, מייד אתייחס לכך.

משה גפני:

אומר מה הבעיה שהתעוררה. הגישו בג"ץ, על פי החוק הקודם, לחייב את המוכר לשלם את העניין.

היו"ר אברהם רביץ:

זה תואם את החוק שלך.

משה גפני:

כן. בג"ץ עדיין לא קבע עמדה בעניין הזה. אני חושש שברגע שהחוק הזה יתקבל, יטענו בבית המשפט, שאם המחוקק קבע שמטילים את זה על המוכר, הווה אומר שקודם זה הוטל על הקונה.

היו"ר אברהם רביץ:

לא בהכרח. להפך. זה מחזק, זה כדי להסיר ספק.

מיכאל קליינר:

אנחנו לא יכולים להיות כל-כך בטוחים, כי אני יודע שבעניין מנהלי חברות הביטוח הצעתי הצעת חוק פרטית. ביקשו ממני מאגף הביטוח באוצר, שמאז תומכים בנושא שבהצעת החוק, לא להגיש אותה, כי העניין עומד בפני בג"ץ. הם טוענים שגם המצב הקיים מאפשר למפקח על הביטוח להדיח מנהלי חברות ביטוח. הם טענו שלא. אני כתבתי בדברי ההסבר שלי שלמרות שהמצב החוקי היום הוא כזה, אני כותב את הדברים למניעת ספק. אמרו לי לא לומר "למניעת ספק", כי כאשר רוצים למנוע ספק - מחזקים אותו.

סמדר אלחנני:

אתה מטיל את החובה על המוכר. זה מזכיר לי מצב דומה שהבנקים למשכנתאות מחייבים את הקונה לעשות ביטוח חיים. מצאנו בבדיקות, שזה פשוט עולה יותר. אם הקונה היה עושה לו ביטוח חיים בעצמו הוא היה משלם פחות. מלבד זאת - הם מבטחים על הכל, ובסך הכל צריך לבטח רק את החלק שהם נתנו עליו משכנתא. לכן, הייתי מנסה לתקן במשהו את מה שאתה אומר. היום, במצב של שוק עולה - הקונה משלם תמיד. זה חלק מהמחיר. הקונה יכול להשיג לעצמו את הביטוח הזה בזול יותר.

משה גפני:

איך?

שמואל ארד:

הוא הולך לחברה פרטית.

סמדר אלחנני:

אדם פרטי הולך לבנק שלו, ואם יש לו עוד עסקים, או עוד מקורות - הוא יכול להשיג את העניין הזה במחיר נמוך יותר. המוכר לא ייתן לו את המחיר הטוב ביותר, בהכרח.

משה גפני:

יכול להיות שאת צודקת. העניין הזה לא נבדק.

סמדר אלחנני:

לכן הייתי מבקשת, או מציעה, שתיבדק אפשרות שהמוכר חייב לוודא שיש ביטוח, ואם לא - הוא חייב למכור לו.

משה גפני:

המוכר חייב היום, על פי החוק.

סמדר אלחנני:

הוא לא חייב לעשות את זה, אלא - חייב לוודא שיש ביטוח. הקונה יכול להשיג את זה במחיר זול יותר.

משה גפני:

המצב היום מחייב את המוכר לוודא שהקונה עשה את הביטוח. המצב היום גרם לכך שהבאתי את הצעת החוק. יש הרבה פשיטות רגל על ימין ועל שמאל. מתברר שאין חוק מכר. זה המצב היום.

סמדר אלחנני:

מי שלא וידא גם לא יעשה לעצמו את הביטוח.

משה גפני:

הוא יעשה. אם זה מוטל על המוכר הוא יעשה, כי הוא נמצא בפיקוח. הקונה לא נמצא בפיקוח.

היו"ר אברהם רביץ:

כאשר אני הייתי קבלן, נכנס חוק המכר לתוקף. פחדתי לקחת כסף מקונה מבלי לתת לו ביטוח, כי זו היתה עבירה. אני חושב שעד היום זו עבירה.

סמדר אלחנני:

גם היום זו עבירה.

היו"ר אברהם רביץ:

חוק המכר, כפי שאני זוכר אותו, אוסר גם היום על קבלן לקחת כסף מקונה, אם אין שם ביטוח. המציאות היא שקבלנים עוברים על זה. זה עסק בין השניים.

משה גפני:

הקבלן אומר לקונה - אתה חוסך בזה כסף.

היו"ר אברהם רביץ:

ומה הצעת החוק שלך תאמר?

משה גפני:

שהמוכר חייב בכך, ואז, אם יתברר - - -

אברהם שוחט:

לאיזה תשלומי עמלות אתה מתכוון?

משה גפני:

אני מדבר רק על חוק המכר. מדובר ב- 1,500 דולר בערך.

מיכאל קליינר:

עמלות על השגת הביטוח.

אברהם שוחט:

עמלות על הערבות הזו.

סמדר אלחנני:

הערבות עולה כסף.

אלי שרעבני:

חוק המכר מחייב את המוכר להבטיח את התשלום הזה. הצעת החוק של חבר הכנסת משה גפני מוסיפה על החוק בזה שהוא מחייב שוב את החוק.

היור אברהם רביץ:

מה חוק המכר מחייב - מי חייב לשלם?

אלי שרעבני:

המוכר. הוא חייב להבטיח את זה.

מיכאל קליינר:

היום הקונה משלם. מה שאומרת ההצעה של חבר הכנסת גפני היא - המוכר ישלם, וישית על הקונה.

בתיא מלר:

אני מהרשות להגנת הצרכן. אנחנו תומכים בהצעת החוק, גם מהאספקטים האחרים. האמת היא כזו - למעשה, חוק המכר מחייב את הקבלן למסור ערבות בנקאית. הקונה לא הולך באופן פרטי, הוא לא יכול. הקבלן צריך להשיג ערבות בנקאית על השעבודים שלו. אי אפשר להשיג שיעבוד בנקאי בדרך זו.

יתרה מזאת, מתוך תלונות שאנחנו מקבלים, מתברר שהקונה משלם לקבלן עבור הערבות. בהרבה מקרים מתברר שבפועל הקבלנים עושים פה רווחים. הם משלמים פחות עבור הערבות, והקונה משלם יותר.

אופיר פינס-פז:

אז למה הקונה לא עושה את זה שלא דרך הקבלן?

בתיא מלר:

הוא לא יכול. גם החוק אומר שהחובה למסור את זה היא על הקבלן.

הנושא אכן הגיע לבתי המשפט, מכיוון שהקונים חשבו שזו הוצאה שלא צריכה להיות מוטלת עליהם, אלא על המוכר. יש פה גם הגיון מסוים. החוק אומר: אתה צריך להבטיח, אז אתה לא צריך לשאת בהוצאות האלה. זה בא למנוע בעיות ופסיקה שונה.

כאשר הקונה מבקש לחסוך, ולא לעשות את הערבות, המוכר בכל מקרה עובר עבירה, כי הוא חייב. השאלה היא שאלת ההוצאות.

היו"ר אברהם רביץ:

אני רוצה לשאול את המשפטן - לפי המצב החוקי הקיים, מה יקרה אם אדם בא ורוכש דירה, בא למחרת ומבקש את ביטוח המכר, אחרת הוא לא מוכן לשלם. יכול לומר הקבלן - אתן לך, אבל תשלם לי את הערבות. האם זה אפשרי?

בתיה מלר:

היום הוא יכול.

אברהם שוחט:

מה שחבר הכנסת גפני עושה בהצעתו - הוא מטמיע את זה במחיר הדירה. הבעיה היא עקרונית. זה מוטמע במחיר הדירה. תהיה לקבלן מוטיבציה להשיג את זה בפחות.

היו"ר אברהם רביץ:

עכשיו תהייה בעיה. יהיו מקרים בדיוק הפוכים ממה שאתה מתכוון לו. אם אתה מחייב את הקבלנים, ומטמיע את זה במחיר הדירה, הרי זה יהיה בסופו של דבר חלק ממחיר הדירה. אז, במקרה כזה, אתה לא מאפשר למוכר מרצון וקונה מרצון את המצב שקיים היום, לוותר על ה - - -

משה גפני:

נכון, זה מה שאני רוצה להשיג. אני רואה את המקרים של אנשים שרוצים להתאבד היום בגלל המצב הזה.

אליעזר גולדצוויג:

אני מבנק טפחות. החוק הקיים היום אומר בפשטות: "לא יקבל מוכר סכום העולה על 15 אחוז מהמחיר, אלא אם מסר לקונה ערבות בנקאית או .." וכאן יש עוד ארבע אלטרנטיבות: ביטוח, הערת אזהרה, שעבוד ועוד. החוק מטיל חובה ברורה על המוכר, כאן אנו קוראים לו "הקבלן", אך זה לא חייב להיות הקבלן. הוא אינו יכול לקבל למעלה מ- 15 אחוז ממחיר הדירה, אלא אם מסר לקונה ערבות בנקאית או אחת מארבע האלטרנטיבות המנויות בחוק.

היו"ר אברהם רביץ:

האם למוכר תהיה עילה לומר: אני רוצה את הכסף, ובתנאי שתשלם?

אליעזר גולדצוויג:

הבנתי את השאלה. כאן זה תלוי ביחסים החוזיים הנוספים שבין המוכר והקונה.

היו"ר אברהם רביץ:

לא - אם אין נוספים. אם יש - זה ברור.

אליעזר גולדצוויג:

בעצם זה לא תלוי ביחסים החוזיים. החוק איננו תולה את חובת הקבלן בשום יחסים. החוק מטיל על המוכר חובה מוחלטת שלא לקבל למעלה מ- 15 אחוז מהתשלום. זה צד אחד של המטבע. הצד השני, שלא כתוב כאן, אך הוא מובן מאיליו, שהקונה, לאחר ששילם 15 אחוז מתשלום התמורה איננו חייב לשלם אגורה אחת נוספת מבלי שהמוכר ידאג לתת לו את הערבות.

היו"ר אברהם רביץ:

אתם מכירים מקרים שאכן קונה השתמש בזכותו זו, ולא שילם? מהי הפרקטיקה בחיים?

אליעזר גולדצוויג:

אנחנו בבנקים כמעט ולא מכירים מקרים כאלה, כי אצלנו זו היא חובה נלמדת. גם אם יבואו קונה ומוכר מרצון אלינו, וירצו לעשות איזושהי עסקה בליווי שלנו, לא נאפשר להם.

היו"ר אברהם רביץ:

אתם תתנו את המשכנתא לבעלים?

אליעזר גולדצוויג:

אך ורק אם יש ערבות בנקאית ולא - - -

היו"ר אברהם רביץ:

כלומר - ברוב המקרים כשיש משכנתא זה כבר מכוסה ממילא.

משה גפני:

מה העמדה שלכם לגבי החוק?

אליעזר גולדצוויג:

אין לנו עמדה.

משה גפני:

אני רוצה להזכיר שישבו פה נציגי הבנקים. היתה הצעת חוק נוספת, שוויתרתי עליה, לחייב את הבנקים לעשות את זה. יצא עכשיו מכתב של משרד השיכון. עד היום לא היה מכתב כזה.

היו"ר אברהם רביץ:

מה המכתב מחייב את הבנקים לעשות?

משה גפני:

לא לתת משכנתא מבלי שיהיה חוק מכר.

היו"ר אברהם רביץ:

אבל החוק לא מאפשר להם לתת כספים בלי זה. אסור לקבלן לגבות כספים, גם מהבנק, אז הם לא יהיו עבריינים.

משה גפני:

על כל פנים, זה המצב היום.

יעקב אייזנר:

אני מבנק ירושלים. בפרקטיקה היום, הערביות היום יוצאות מהבנקים במסגרת של ליווי פרויקטים. הבנקים מטילים על הקבלן את החובה לשלם להם. אנחנו גובים את הכסף מהקבלן. אני חושב שיש היגיון בחוק כי הוא מונע את הוויכוח - חייבים לשלם או לא, עם תוספת או בלי, וכן הלאה.

היו"ר אברהם רביץ:

כלומר - החוק לא מזיק, והוא מונע ויכוחים.

שמואל ארד:

אני חושב שהחוק המוצע הוא גם אינו נכון מבחינת התפיסה, וגם מיותר. זו התערבות מיותרת במערך ענף הבנייה. לא נכון לעשות את ההתערבות הזו היום. אנו נדון היום בכמה הצעות, גם פה בוועדה.

היו"ר אברהם רביץ:

אבל הרי נאמר כאן שהחוק לא משנה את המצב הקיים.

שמואל ארד:

הוא משנה את המצב, ומייד אסביר כיצד. הדבר הפך למנהג בחודשים האחרונים. במצב הקשה של המשק וענף הבנייה, אם נבחן את הצעות החוק שמונחות היום, גם בוועדת הכספים, אנו עלולים להגיע לחוקים שעלותם על הקבלנים והיזמים היא עצומה. משמעות החוק הזו היא עלות נוספת. נושא העובדים הזרים, שגם צריך לעבור פה, ונושא מס הרכוש ומס מכירה, ועוד שורה ארוכה של הצעות מטילים עלינו עלות גבוהה מאד. אין הגיון בהשתתפות מסים כבדים כל כך על הענף במצבו היום. מוכרחים לראות את כל התמונה. כאשר בודקים כל סעיף בנפרד קשה לראות אותה. מדובר על מאות ומיליוני שקלים של מסים חדשים, שיגולגלו על הקונים.

הי"ר אברהם רביץ:

אני מבקש שתתייחס לעובדות שאתם חיים ופועלים כבר על פיהן. הרי בפרקטיקה אתם עושים את הביטוחים ומשלמים עבורם לבנקים. הלקוח הקטן מגיע אליכם עם המשכנתא. הבנק כבר מחייב אתכם. כאשר אתה מדבר על מיליוני שקלים שפתאום יתווספו להוצאות הקבלנים - זה דבר שאינו תואם את המציאות.

שמואל ארד:

זה תואם את המציאות במובן הזה שאם לא רואים את התמונה, אז מדובר בעוד מס, עוד עלות ועוד היטל על ענף הבנייה. לפחות פה בוועדה צריך לראות את התמונה כולה. אני מדבר על התמונה של החודשים האחרונים.

מה אומרת הצעת החוק הזו? בתנאים של היום, חוק מכר דירות עונה על כל הדרישות, ושמעתם גם את נציגי הבנקים בעניין. הוא נותן פתרון מלא, שמחייב את הקבלן מבחינה חוקית להעמיד ערבויות כנגד קבלת הכספים על ידי רוכש הדירה. אין ספק בעניין. אין כאן פתחים ואין פרצות. לכן לא צריכים עוד הצעת חוק רק כדי שתחזק את החוק הזה. הצעת החוק הזו אומרת דבר פשוט: יש עלות לערבות הזו. היא באה לקבוע שהקבלן משלם את העלות. היא לא מחזקת שום חוק, כי החוק ממילא קיים. הוויכוח הוא על העלות. נאמר כאן בצורה נכונה, שהחוק ישיג בדיוק את ההפך ממה שהוא מתכוון. העלות של הקבלן משוקללת במחיר הדירה, בסופו של דבר.

אברהם פורז:

הקבלן יגלגל את זה בהעלאת המחיר.

שמואל ארד:

בוודאי שזה מה שיקרה.

מיכאל קליינר:

אני חושב שאנו מאבדים את הוויכוח. אני חושב שהחוק הזה מיותר, אבל אני רוצה להבין למה הוא מפריע לך, שמואל ארד. מה בעצם מפריע לך? ההוצאה קיימת. גם היום אתה צריך לשלם אותה, אתה מגלגל אותה על הקונה. החוק הזה לא מוסיף על כך - מה שאתה עושה, תעשה בלאו הכי. אומר הנציג מבנק ירושלים שהחוק יעזור לו, אולי, באיזשהו ויכוח עם הקבלן. אתה לא מערער על זה שאת ההוצאה צריך להוציא, בכל מקרה.

שמואל ארד:

נכון, אבל פה יש שוק חופשי, ויש משא ומתן בין קונה ומוכר על הרבה מאד סעיפים.

אברהם שוחט:

לא מובן לי מדוע זה שוק חופשי.

שמואל ארד:

אסביר בסוף, כאשר עושים את המשא ומתן על הדירה עולים כל מיני סעיפים. אם מכניסים את העלות הזו לשקלול מחיר הדירה, לדוגמה, אתה מייד משלם על כך מס ערך מוסף. מר שלא קיים היום לגבי עמלות בנקאיות. זה מייד מעלה את מחיר הדירה גם לקונה ריזים לא משלמים מס ערך מוסף עבור העמלות האלה של הערבויות. זאת אומרת שבכל הסעיפים מסבכים את החוק. מכניסים את זה מייד לתכולת מס ערך מוסף.

היור אברהם שוחט:

מי רכישתה ומס ערך מוסף? זה יכול לעלות את המחיר ב- 20 אחוז.

שמואל ארד:

מה שאמרת - נכון.

אנחנו גם שקללנו וחישבנו את זה. ברגע שהחוק הזה יאושר, הוא יביא בגלגל חוזר את מה שכולם מנסים למנוע, ולצער עושים את ההפך - לעליית מחירי הדירות. מדוע? - כי זה ייכנס לכל מערכת המסים של מס ערך מוסף ומס רכוש. זה עומד להעלות את העלות הזו ב- 20 אחוז. עלות הערבות תעלה ב- 20 אחוז. זה יוסיף סדר גודל של כ- 1,500 דולר לכל דירה. אם נבדוק גם את הסעיפים האחרים שייזונו פה היום, שנוגעים לענף - מגיעים לאלפי דולרים שמרחיקים את הזוגות הצעירים היום מדירה. זה חד משמעי. ברגע שמכניסים את זה, מגלגלים את כל המיסוי גם על זה. ההשפעה על מדד תשומות הדיור עומדת לעלות באחוז וחצי, רק בסעיף הזה. זו המשמעות. במו ידנו אנו מביאים עלינו צרה שלא כתובה בשום מקום, והיא תגרום להעלאת מחירי הדירות. זה מיותר לחלוטין.

סמדר אלחנני:

הרי סביר להניח שרוב הקבלנים הם הגונים וישרים, וממלאים את הוראות החוק ממילא. אנחנו מדברים, אם כך, על 5 אחוזים מהקבלנים, על 5 אחוזים מהדירות, שלא ממלאים את החוק כלשונו.

שמואל ארד:

זה לא בא למלא את החוק, זה לא קשור לזה.

סמדר אלחנני:

אבל גם היום הם משלמים.

מיכאל קליינר:

שמואל ארד אומר שזה יוסיף מסיים לקבלנים.

שמואל ארד:

כן, זה מה שאני מנסה להסביר. אם את העלות הזו משלם הדייר, בהסדר בינו לבין הקבלן על סך כל מחיר הדירה, המיסוי לא חל על זה, וזה יותר זול. אם הוא לא ישלם את זה, זה ייכנס לעלות, מייד יש על זה מס רכוש, מייד יהיה על זה מע"מ, ומחיר הדירה יעלה.

סמדר אלחנני:

אבל לא ב- 1,500 דולר.

שמואל ארד:

זה אחוז וחצי מערך הדירה.

סמדר אלחנני:

לא יכול להיות. כמה הערבות עולה, אחוז?

שמואל ארד:

אחוז עד אחוז וחצי. זה מה שאני אומר לך. תלוי באיזה מחיר של דירה מדובר.

אברהם שוחט:

אני מתלבט, כי יש לעניין פנים לכאן ולכאן. מצד אחד אני מניח שאם הקבלן צריך להכניס את תשלומי הערבות לתוך מחיר הבנייה, החברות הקבלניות ישיגו את הערבות הזו במחיר זול יותר. הם עובדים עם נפחים גדולים. אין לי ספק שזה יוזיל את עלות הערבות.

§

אברהם פורז:

זה גם תלוי בהתקדמות הפיננסית של חברת הבנייה.

אברהם שוחט:

נכון, אך גם יש הבדל אם יש לחברה יחידת דיור אחת או 500 יחידות, ואז היא עושה עסקת ערבות. גם רמת הסיכון היא נמוכה יותר.

שמואל ארד:

גם היום עושים את זה, תחת החוק הקיים. תישאל את נציגי הבנקים. אתם מסבכים את המערכת שבין הקבלן לקונה, זה הכל.

אברהם שוחט:

למרות שאת מחיר הדירה משלמים בנפרד, מחיר הדירה יעלה. זה בטוח. אם מכניסים לתוך המחיר מרכיב שלא היה קיים בו.

משה גפני:

ישבתי עם אנשי משרד השיכון, ועם היועצים המשפטיים. הם היו כאן אתמול בוועדה. הם טוענים שיש פירוט של עלות של מחיר הדירה. אין על זה מסים.

שמואל ארד:

זה יהפוך לחלק אינטגרלי ממחיר הדירה.

משה גפני:

הם עשו את החשבון שמדובר, בסופו של דבר, ב- 50 שקל.

אברהם שוחט:

אני אומר את זה מצד אחד. מצד שני - אנו רוצים שתהיה ערבות המכר. אנחנו יודיעם שעלולים להיות מקרים שקבלנים בורחים בגלל האלף דולר האלה.

מכיוון שיש מחלוקת בין הנתונים של התאחדות הקבלנים ובין מה שאתה אומר בשם משרד השיכון - הייתי מבקש ישיבה נוספת, אליה יוזמנו שני הגורמים עם הניתוח. אני מתלבט. מצד אחד זה מוצא חן בעיניי, ומצד שני - עליית מחירי הדיור היא בכל זאת בעיה.

אברהם פורז:

אתה חושב שהעלויות הנלוות לא נכללות במדד הדיור? לדעתי - כן.

אברהם שוחט:

הם אומרים שלא.

אברהם פורז:

זה לא יכול להיות.

שמואל ארד:

לא, היום זה לא עולה כפי שזה יעלה לפי הצעת החוק. היום לא משלמים על זה

מע"מ ---

אברהם פורז:

האם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לא מתייחסת לשכר טרחת עורך דין, למס רכישה וכן הלאה לצורך חישוב עלויות בנייה ודיוור? לדעתי- כן.

שמואל ארז:

אבל הם יעלו עכשיו, זה מה שאני מסביר.

אברהם שוחט:

חבר הכנסת אברהם פורז סבור שהערבות כלולה בעלות בחישוב תשומות הבנייה, אני לא בטוח. אם אכן מדובר באלף או 1,500 דולר נוספים של עלות בנייה, זה הרבה מאד כסף. דירה ממוצעת עולה 150 אלף דולר, ומדובר כאן באחוז מכך. זה המון כסף.

אברהם פורז:

אתה יודע שערבות הבנייה היא רק בשלב בו הקבלן לא התחיל עדיין לבנות. על כל שלב של התקדמות בבנייה, על פי חוק המכר.

אברהם פורז:

הערבות היא בהתאם לכסף שאתה משלם, לא בהתאם להתקדמות הבנייה - - -

אברהם פורז:

לא. בהתאם להתקדמות הבנייה. אם אני מוכר דירה שהשלד בה כבר גמור, אני נותן פחות ערבות מאשר במצב בו הדירה היא "על הנייר". אם עבודות הטיח גמורות - עוד פחות. הערבות משולמת רק על ההפרש להשלמת הדירה.

שמואל ארז:

מה זה משנה? זו עלייה.

אברהם שוחט:

היתה פעם טענה של הבנקים שרק במסירה ירד הנפח של ה - - -

אליעזר גולדצוויג:

לא מבטחים את התקדמות הבנייה, אלא את הסכום ששולם.

אברהם שוחט:

נכון. לקראת הסוף הערבות היא קטנה יותר.

אברהם פורז:

הסיפור הוא פשוט. אתה בא לקנות אצלי דירה, ואני קבלן. אם השלד גמור ועובדים כבר על הטיח - אתן לך ערבות נמוכה יותר מאשר אם היית קונה את הדירה "על הנייר". לפי החוק זה כך.

אליעזר גולדצוויג:

לא נכון. הערבות הבנקאית צריכה להינתן על כל כספי הקונה. נכון שהקבלן יכול לקבל עד 15 אחוז מהתמורה בלי ערבות. מותר לו. אבל ברגע שהוא מקבל את האתוז ה-16, אבטחת כספי הקונה היא החל מהשקל הראשון, ועד השקל האחרון:

היו"ר אברהם רביץ:

אם הוא משעבד את הבניין בדרך של הערת אזהרה, אז זה יכול לרדת, בהתאם. מה זה משנה שהוא בנה?

אברהם שוחט:

אני מאד מתלבט בעניין, כי זה תלוי בהשפעות שיש לעניין על המערכות האחרות. אני מבין שיש ורסיה של משרד השיכון, כפי שהציג אותה חבר הכנסת משה גפני. יש ורסיה אחרת כפי שהיא מוצגת על ידי התאחדות הקבלנים. צריך לבדוק מה נכנס למדד ומה לא. לכן הייתי מציע שלא תיערך היום הצבעה, ושהנתונים האלה יובאו בפני הוועדה.

מיכאל קליינר:

אני חושב שהחוק הזה מאד מעניין, וצריך פשוט לחדד פה את הדברים. כל הוויכוח מתנהל על אלה שממלאים את החוק. מה ההשלכות לגבי הרוב המכריע שממלא את החוק. מי שבמצב המשפטי היום לא רוצה את ערבות חוק המכר ועובר על החוק, יעשה זאת גם אם ההצעה החדשה תתקבל.

יתרה מזו, גם היום החובה היא על המוכר. כלומר, מי שעושה את העבירה הוא המוכר. רק היום העבירה שהוא עובר היא בכך שהוא לא דרש מהקונה לשלם עבור הערבות הזו, ולפי ההצעה הקיימת העבירה בכך שהוא לא ישלם בעצמו.

לגבי אותו אחד שמוכן לעבור על החוק - הצעת החוק לא תעלה ולא תוריד. העבירה תהיה אותה עבירה. לכן הכוונה של חבר הכנסת משה גפני, רצויה ככל שתהיה לא מתורגמת בהצעה שלו. אנחנו מחפשים את המטבע ליד האור, ולא איפה שהיא נפלה. אם, למשל, היו סוגרים הרמטית את הבנקים, אז לפחות לגבי כל מי שמממן את עצמו על ידי בנקים פתרנו את הבעיה. ההנחה היא שמי שלא מתממן על ידי בנקים בלאו הכי לא יפשוט את הרגל. בדרך כלל פושטים את הרגל אלה שמתממנים. אלה שיש להם מקורות כספיים בלי הבנקים גם לא פושטים את הרגל.

אם אומר חבר הכנסת משה גפני שיצאו הוראות ממשרד השיכון שסגרו את הבעיה בדרך אדמיניסטרטיבית, למעשה נפתרה הבעיה, ולא צריך שינוי חוק. אין ספק שמבחינת מחיר הדירות, תהיה התייקרות, לפחות בגלל הגורם הפסיכולוגי. מבחינת עלות הדירות תהיה התייקרות קטנה. מבחינת הקונה יגדל המחיר, אך הוא לא יצטרך לשלם את הערבות. מבחינת הקונה ההבדל יהיה רק באותו פער של מיסוי.

כאשר אני לא בטוח בהצעת חוק - אני בדרך כלל נגד תוספת של חקיקה מיותרת. אלא מה? אם מישהו יעלה איזושהי סנקציה אחרת, כלומר - אם אכן מבקשים לסגור

הרמטית ולמנוע את הפרצות, ולמנוע את אותם מקרים מעטים, הרי שזה יהיה יעיל יותר. אולי צריך למצוא סנקציה אחרת, סנקציה פלילית.

היו"ר אברהם רביץ:

צריך להוסיף סנקציה.

שמואל ארז:

היא קיימת היום החוק. זו עבירה פלילית שעונשה מאסר.

אברהם פורז:

בעניין הזה יש למעשה שני מסלולים. יש מסלול אחד שרושמים הערת אזהרה, ואז גובים כסף לפי קצב התקדמות הבנייה, כאשר בכל שלב אפשר לגבות עוד סכום. האפשרות האחרת היא שלא רושמים הערת אזהרה או כל דבר אחר, ונותנים ערבות. אולי ניתן לעשות קומבינציה של שני המסלולים. כלומר - יכולה להיות סיטואציה שניתנה ערבות בנקאית מלאה, ואחר כך אחרי הקמת השלד - מחליפים את הערבות לסכום אחר.

אברהם שוחט:

יש חברות בנייה שעושות את שני הדברים במקביל.

אברהם פורז:

לפעמים יש עניין פסיכולוגי. יש אנשים שלא מבינים בכך הרבה. הם רוצים ערבות בנקאית גם אם אין בכך צורך מבחינה כלכלית.

שמואל ארז:

אין דבר כזה. מה שאתה אומר לא קיים. הערבות קיימת לפי חוק.

אברהם פורז:

אני מבטיח לך - אפשר לבנות בתים בלי ערבות. זאת על ידי לקיחת הכסף לפי התקדמות הבנייה פלוס הערת אזהרה. לפי החוק היום אפשר לבנות בניין בלי אף ערבות. רושמים הערת אזהרה ולקוחים את הכסף לפי התקדמות הבנייה. לכן כל השאלה לא ברורה.

מה שברור הוא שאם הקבלן לוקח את הכסף וכולל אותו בתוך מחיר הדירה, בזה יהיה ייקור, כי יש על זה גם מס וכישה וגם מע"מ, בעוד התשלום על החדר הוצאת ערבות הוא ללא מסים אלה.

אלי שרעבני:

מה שנאמר כאן - נכון. החוק הקיים נותן חמש חלופות: ערבות, רישום אזהרה ועוד, שלא מחויב שהמזכיר יישא במחיר שלהן, אך הוא מחויב לנקוט באחת מהן.

סעיף 4 אומר שמי שעובר על הסעיף הזה, דינו מאסר שישה חודשים, או קנס של 100 אלף שקל.

היו"ר אברהם רביץ:

זאת אומרת הסנקציה קיימת. אם בפועל קבלן ייקח כסף מקונה, ולא ייתן לו ערבות, קיימת בחוק - - -

מיכאל קליינר:

נכון. זאת אומרת שמה שקבע חבר הכנסת מיכאל קליינר הוא נכון.

משה גפני:

אני רוצה לחזור להתמלה ולהסביר מדוע הוגשה הצעת החוק, ולמה היא אושרה עד היום. אלי הגיעו כמה מקרים בהם הקבלן, אשר מצבו טוב, מגיע אליו אדם במצב כלכלי פחות טוב. הוא הסך כל חייו ורוצה לרכוש דירה - - -

שמואל ארז:

בהצעת החוק שלך אתה מייקר לו את הדירה.

משה גפני:

תאמין לי שכבר עשיתי את כל החשבונות. אני מבטיח לך שאחרי שהחוק יעבור הדירה לא תהיה יקרה יותר.

שמואל ארז:

לא היום, אך בעוד שנה.

משה גפני:

גם לא. מה שקורה הוא כך - הקבלן מכיר את החוק ואת הסנקציות. הוא כותב לקונה על הפתק את מחיר הדירה, פלוס ה-1,500 דולר, שניתן לשלם את זה בבנק שהקבלן הגיע אתו להסדר. אחרי זה הקבלן אומר לו שכדאי להמתין עם תשלום הסכום. אם הקבלן נכנס לקשיים, בינתיים - - -

אברהם פורז:

את זה החוק לא פותר.

אברהם שוחט:

איזה אינטרס יש לקבלן לעצור את הקונה מלשלם?

משה גפני:

הוא רוצה למכור את הדירה. זה חלק מהמשא ומתן.

מיכאל קליינר:

אבל על פי החוק הוא צריך למסור לו ערבות בנקאית.

משה גפני:

כאשר באים אליו לאחר מכן, ורוצים להטיל עליו עונש פלילי. הוא אומר מה פתאום. עשיתי את כל מה שצריך.

היו"ר אברהם רביץ:

לא.

משה גפני:

אבל זו המציאות. הקונה לא שילם את מה שהקבלן אמר לו שהוא צריך לשלם.

מיכאל קליינר:

החוק אומר: "מסר לקונה ערבות בנקאית". זה אומר - - -

משה גפני:

המציאות היא שבסופו של דבר יש לנו את המקרים שבהם אנשים מתאבדים, יש לנו מקרים בהם הם מאבדים את עולמם. זה בניגוד למצב שבו לא מוטל על הקונה דבר, ומה שמוטל - מוטל על המוכר בלבד.

שמואל ארז:

₪

גם היום זה מוטל על המוכר.

משה גפני:

לא יהיו לו תירוצים להתחמק מהעניין. הוא זה שצריך לבצע את זה, ואז, בא אליו איגוד הקבלנים, או משרד השיכון, או כל מי שצריך לפקח על העניין הזה, ואומר לו: תגיד לי, למה במקרה זה זה לא עשית את חוק המכר, למה זה לא שולט? את התירוץ הזה אננו מורידים לו. לא קיים התירוץ הזה.

הממשלה התנגדה, ואחר כך חזרה בה והסכימה. עשינו את החשבון שגם אם אנחנו מוסיפים את המע"מ, ואת כל המסים, לפי התקדמות קצב הבנייה, כאשר ברור לגמרי שמדובר על מצב בו הקבלנים הם אלה שמשלמים את המס, הערבות, חוק המכר - כל העלות יורדת. אנחנו יודעים שהם יודעים לחסוך.

שמואל ארז:

מה אתה אומר 50 שקל, זה נתון שהוא דמיוני. זה פשוט לא נכון.

היו"ר אברהם רביץ:

במקסימום זה 30 דולר. 20 אחוז מ-17, פלוס 4.5 אחוז, זה 21.5 - - -

מיכאל קליינר:

- - -

בתיה מלר:

בהצעת החוק הוא משיג שלא יהיה ויתור על הדבר הזה? היום יש לו אינטרס לוותר על זה.

מיכאל קליינר:

אסור לו.

בתיה מלר:

עובדה שיש קבלנים שעושים את זה.

מיכאל קליינר:

המצב היום הוא שחובה על המוכר להמציא ערבות בנקאית, ברגע שהוא לא נותן ערבות הוא עושה עבירה.

אברהם שוחט:

אם המשמעות היא עלות של 50 שקל, אני בעד החוק.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מקבל את ההצעה של אברהם שוחט. נזמין לכאן את משרד השיכון, ואת אנשי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בשבוע הבא נדון בהצעת החוק הזו שוב.

משה גפני:

אני מקבל את ההצעה הזו, אני חושב שהיא הצעה נכונה. אני רק אומר שצריך לקחת בחשבון את אותם מקרים של אנשים שאיבדו את כל עולמם. זה ייטיב את המצב.

מיכאל קליינר:

אני רוצה שיהיה ברור. אני חושב שהבעיה שמעלה משה גפני היא אכן בעיה. אני חושב שרצוי למצוא לה פתרון, וטוב הוא עשה, אך ההצעה הקונקרטיית הזו לא מעלה ולא מורידה לגבי המצב הקיים.

אולי צריך לדבר עם היועץ המשפטי של הכנסת, ואולי אם משרד המשפטים, כדי למצוא מצב, נוסף לסנקציה הפלילית הקיימת. אם יקרה מצב שקבלן לא מילא את חובתו ופשט את הרגל, ובגלל פשיטת הרגל שלו הגיע מצב שאנשים איבדו את עולמם, הרי שזה מצב שנוצר בגלל המחדל החוקי - - -

אופיר פינס-29:

זה נושא חדש.

מיכאל קליינר:

אני לא בטוח שזה חדש. אנשים פשטו את הרגל, ואני חושב שבמקרה כזה הסנקציה הפלילית על אותו קבלן צריכה להיות חמורה יותר.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מציע שתהיה סנקציה שתהיה מראש. קבלן שקיבל כספים - - -

מיכאל קליינר:

שיילך לבית הסוהר, אם בגללו אנשים איבדו את כספם.

בתיה מלר:

הקונה לא יקבל מזה דבר.

מיכאל קליינר:

אם הוא יצר מצב שבגללו אנשים אחרים איבדו את ביתם ועולמם, העונש צריך להיות גדול יותר. כמו בתאונת דרכים. אם נהגת ברשלנות, ובעקבות הנהיגה הרשלנות שלך נהרג אדם - העונש שלך גדול יותר.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מודה לחבר הכנסת גפני.

חוק מס שבח מקרקעין (תיקון מס' 34) (פטור בתקופת המעבר) (א. פורז)אברהם פורז:

לפני למעלה משנה, לפי יוזמתו של משרד האוצר, הכנסנו לראשונה את הגדרת "דירת מגורים להשכרה מזכה" שהמשמעות היתה, שדירת מגורים שאיננה מושכרת למגורים, חייבת בעת מכירתה במס שבח. כל זירה שאינה מושכרת למגורים חייבת במס שבח.

שגגה יצאה מלפנינו בעת הניסוח. קבענו תקופת מעבר, שהיתה שנה, שנתיים ושלוש, לפי העניין. כנראה שבשל שגגת הניסוח יצא המצב כך שמיום אישור החוק, ועד 31 בדצמבר 97, היתה חבות מלאה בתשלום מס. מ- 1 בינואר 98 ועד עצם היום הזה, ובמידה מסויימת - גם בשנה הבאה - - -

היו"ר אברהם רביץ:

זה כמובן אבסורד.

אברהם פורז:

זה אבסורד. יש כמה מקרים, ואהוד ברזילי יודע ודאי יותר טוב ממני, שאנשים, שמחמת אי ידיעה היו בטוחים שהוראת המעבר היא לגופה, מכרו בדיוק, וגילו לתדהמתם ולאסונם, ש "לוקחים" להם מחצית מהדירה. הנוסח שהוצע כאן על ידי אנשי האוצר מקובל עלי. המטרה היא שהוראת המעבר היא לא ב "זיג-זג". היא חלה ברציפות מיום אישור החוק ועד לסיום תקופת המעבר.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מציע שאתם בייעוץ המשפטי תעברו על העניין.

סמדר אלחנני:

הם הכינו לפעם הקודמת.

אהוד ברזילי:

המצב החוקי, כפי שתיאר אותו חבר הכנסת פורז, אומר שאם יש זירה שאיננה דירה מזכה. בשנת 1997 היא לא היתה יכולה להימכר. לכן נפלה שגגה לגבי מספר מסוים של אנשים שלא הבינו נכון את החוק. מדובר בעשרה מקרים. האנשים האלה מכרו בטעות דירת מגורים שאיננה דירת מגורים מזכה, אלא דירה שמשמשת למשרד. הם חשבו שבשנת 1997 נדיין אפשר לעשות כן.

מדובר רק בעשרה מקרים, ולכן אין לנו שום בעיה - זה נכון, זה צודק, ואנחנו מצטרפים לבקשה.

מיכאל קליינר:

אני חושב שצריך לברך גם את המציע, וגם את שלטונות המס, שמתחשבים, באמת באזרחים.

היו"ר אברהם רביץ:

אפשר להתרגש, אפילו, שאנחנו עושים חוק עבור עשרה מקרים.

מיכה גולדמן:

יעשו להם תיקון רטרואקטיבי?

אברהם פורז:

יש עוד דבר. יש לנו היום איזשהו מצב שבו שני בני זוג שמוכרים דירות זולות, וקונים דירה חדשה לא חייבים - - -

היו"ר אברהם רביץ:

יש לנו תשובה בחוק, לא?

אברהם פורז:

כן, אבל התשובה היא כזו שברגע שהם עוברים את התקרה הם מייד 'נופלים' על כל סכום המס. אין להם שום דרגת ביניים. זה לא צודק ודיברתי על זה עם אהוד ברזילי. אנחנו מדברים על זה בסעיף 49 בחוק.

מיכה גולדמן:

הרי זה היה חוק של מאיר שטרית.

היו"ר אברהם רביץ:

איזה פרוצדורה?

אברהם פורז:

אין בעיה. בשלב של קריאה מוקדמת אין נושא חדש. אתה יכול להכניס עכשיו את ביטול פקודת מס ההכנסה.

היו"ר אברהם רביץ:

לא, לא איכפת לי, אבל אין נוסח.

אברהם פורז:

יש נוסח, אני סיכמתי עם אהוד ברזילי.

היו"ר אברהם רביץ:

אני רוצה גם לפטור ממיסוי אם משכירים דירה - - -

אברהם פורז:

מדובר בכמה טרגדיות נוראיות. הטענה היחידה שיכולה להיטען כנגד מה שעשיתי כרגע, זה שבניגוד לעמדת הממשלה הסכימו בקריאה הקודמת למשהו אחר. הם מסכימים. זה בהסכמתם. יש נוסח והוא בהסכמתם.

היו"ר אברהם רביץ:

לא, צריכים להיות פורמליים. תגישו לנו נייר בתוספת לדבר הזה.

מיכאל קליינר:

זה בסדר, בין טרומית לראשונה מותר. אין נושא חדש.

היו"ר אברהם רביץ:

בסדר, אז תכניסו לנו את הנוסח, ובשבוע הבא נאשר את זה. מה הבעיה?

אברהם פורז:

לא, לא נספיק לפני הפגרה.

היו"ר אברהם רביץ:

§

אתה רוצה את כל שלושת הקריאות לפני הפגרה?

אברהם פורז:

אם נאשר את זה היום לקריאה ראשונה - לא קרה כלום. בוא ונשלב את שני הדברים בקריאה ראשונה - - -

היו"ר אברהם רביץ:

אני יודע שיש לך השפעה על הייעוץ המשפטי של הוועדה שלנו. שיכינו לנו נייר למחר.

אברהם פורת:

אבקש מאהוד ברזילי.

מיכאל קליינר:

אתה חשוב שתוכל להעלות את זה לקריאה ראשונה כבר מחר?

אהוד ברזילי:

האם נוכל לבוא עם הנוסח עד לסוף הישיבה היום?

היו"ר אברהם רביץ:

כן, בבקשה.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 118) (הרחבת מטרה ציבורית) (א. שוחט)היו"ר אברהם רביץ:

הבנתי מלשכת שר האוצר שיש איזו שהיא הצעה כתובה.

דוד יהושע:

אמרתי את זה בישיבה הקודמת. יש הצעה כתובה. יש נושא של קריטריונים שלפיהם נעשה - - -

היו"ר אברהם רביץ:

איפה הם, לפנינו?

דוד יהושע:

הם הונחו על שולחן השר. השר מעוניין להעיר אותם לגורמים חיצוניים.

היו"ר אברהם רביץ:

שיעביר אותם אלינו, יש כאן הצעת החוק. אני מוכן לחכות. אומר לי השר שהוא בא עם קריטריונים, וצריך לצרף אותם להצעת החוק. בסדר. אבל באיזה שלב העניין נמצא? האם זה הולך להיסחב עכשיו?

דוד יהושע:

אני לא חושב שזה הולך להיסחב. זה הולך לגורמים חיצוניים שיצטרכו להגיב. אני גם מוכן להעביר את זה אליכם עוד היום.

אברהם שוחט:

הממשלה הרי ידעה שהעניין עבר את הקריאה, ולא תהיה מהפכה במס ההכנסה אם יאושר החוק הזה. אנחנו מטפלים בעניין כבר כמה חודשים. פנו אל שר האוצר כבר לפני שנה. אני פניתי אליו אישית במכתבנו. אמרתי לו - תאשר את העניין הזה, זה לא יכול להיות שלא תיתן אישור לעמותות לפי אותו סעיף שמותר לך לתת. היה אישור לעמותות האלה עד סוף שנת 95. אני לא מוכן לסחבת הזו.

אני רוצה להוסיף הערה אחת. חבר הכנסת חיים אורון פנה אלי. הוא לא יכול להגיע היום. התיקון אמר שהעמותות שתהיינה זכאיות הן אלה שבהגדרת העמותה ייאמר "מטרה ציבורית" ויהיה כתוב גם: "בחינת טוהר המידות בשירות הציבורי ואיכות השלטון". זו הצעת החוק שלי. חבר הכנסת אורון ביקש שיוגדר גם "איכות הסביבה" ו "זכויות האדם". עמותה ציבורית שעוסקת בנושא איכות הסביבה זכויות האדם - - -

היו"ר אברהם רביץ:

שלא תערב פוליטיקה. כל דבר יכול להיכנס תחת הגדרת "זכויות האדם". חבר הכנסת רובינשטיין נכנס כרגע מבית המשפט העליון. האם הוא יכול לעדכן אותנו מה קורה שם? גם זה קשור לזכויות האדם.

אברהם שוחט:

הסחבת הזו היא פשוט בלתי מתקבלת על הדעת. לא יתמוטט מערך מס ההכנסה אחרי שיש אלפי עמותות שנהנות מכך. יש 4 או 5 עמותות שעוסקות באיכות השלטון. אני אישית כתבתי לשר האוצר מכתב שלוש פעמים. אם הוא היה נוהג בעניין עם טיפת רגישות ציבורית, והיה מבין שעמותה שהיה לה בשעתו פטור, ויש התחייבות של מס הכנסה שימשיכו את זה, הכל היה נראה אחרת. הוא חשב שהכל מותר, ולכן נעשה תהליך החקיקה. אני מבקש ממך. זה לא יהיה לכבודה של הוועדה אם התהליך לא יושלם היום.

היו"ר אברהם רביץ:

לא, היום הוא לא יושלם.

אברהם שוחט:

מדוע, אדוני?

היו"ר אברהם רביץ:

אתמול צלצל אלי שר האוצר. הוא אמר שהוא מגיש קריטריונים להצעת החוק שלך. הוא מבקש שנדון במשולב בקריטריונים שלו, עם הצעת החוק שלך. הבטחתי לו שאכן כך נעשה. אני חושב שזה דבר הגיוני. אני מבין שפה, בנייד הזה, נמצאים הקריטריונים. בבקשה. אפשר להתחיל את הדיון, אולי גם לסיים, ולקבל את הקריטריונים. אם זה יחד, אז בבקשה.

עלי לצאת לפגישה עם ראש הממשלה, ואבקש את מיכאל קליינר להחליף את מקומי.

אברהם שוחט:

אני כבר מבין שהעניין לא עובר.

מיכאל קליינר:

מדוע, האם אני יותר ליברלי ממנו?

אברהם שוחט:

גם אתה שם את המוקשים כאשר אתה צריך.

היו"ר אברהם רביץ:

גם אתה.

אברהם שוחט:

אני לא. אני רואה איך עוברים פה חוקים אחד אחרי השני.

מיכאל קליינר:

אני חושב שההערה לא במקומה.

אברהם שוחט:

- - - של הנגיד, וזה שוכב כבר שנתיים, עם אלף ועדות. איזה מין דבר זה? על 'פיפס' קטן כזה עושים כל כך הרבה ישיבות. שר האוצר פונה, לא מעביר חומר. הוא לא יכול היה לשלוח את הנייר הזה לפני שבועיים?

היו"ר אברהם רביץ:

נדמה לי שכל הקריטריונים יכולים לעבור בהינף יד אחד. קראתי את הדברים. בכל זאת - צריך לחלק את הדברים. אם מקבלים את הקריטריונים, אז אפשר להצביע עליהם היום, וזהו. אם לא מקבלים את הקריטריונים, אז צריך להעביר זאת לאוצר, שינמק.

אברהם לוי:

אני מעמותת "אמית"י". העניין הזה של ביטול הסעיף גרם לנו נזקים עצומים. אנחנו עמותה של מתנדבים, שפעילה כבר עשר שנים.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני רוצה להבין: מה זה ביטול הסעיף? אם עד עכשיו היה פטור, מה הפירוש?

דוד יהושע:

לעמותת "אמית"י" ניתן בזמנו אישור מתוך הנחה, ועל פי הצהרה שהם יעסקו בתחום החינוך. לימים הסתבר שלא כאלה הם פני הדברים, והיוע המשפטי לממשלה גם נתן את דעתו על כך, שעל פי החוק הקיים אי אפשר לתת להם פטור.

אברהם לוי:

ההנחה הזו אינה מדויקת. אנחנו בנינו והשקענו כספים בבניית ערכה חינוכית. לגנות ערכה שתהיה מקובלת על משרד החינוך לשעורי החינוך זה סיפור של מאות אלפי שקלים. עשינו עבודה גדולה. זה גוף שאין לו בכלל מקורות. הוא לא מתקצב על ידי שום גוף אלא מבוסס על תרומות של אנשים. בימים אלה, כאשר בעסקי הדמוקרטיה וחופש הביטוי יש ספקולציות, והעיתונות החופשית לא תמיד שומרת על ערך זה, אנו רואים מה

קורה. באים לעמותה כזו שאין לה כסף, שאין לה כמעט אינטרסים, שיש בה פעילות של מתנדבים - - -

מיכה גולדמן:

והיא מנותקת מכל פוליטיקה.

אברהם לוי:

היא תוקפת את כל מה שנראה לא נכון. הופעה בבית משפט עליון משמעותה הון תועפות, וכל הדברים האלה לא מסובסדים. יש בעמותה כמה משוגעים לדבר, שמושכים בכוח. הדבר הזה גרם לנו נזק כמעט בלתי הפיך.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

מתי הודיעו לכם על ביטול הפטור?

אברהם לוי:

לפני כשנה וחצי. אנשים שנתנו תרומות ביקשו פיצוי על הדבר.

אברהם שוחט:

נשלח מכתב ל "אמית" מסגן נציב המס, בשנת 93 שאומר כך: "תוקף האישור הוארך בשנתיים החל מה- 1.1.94 ועד 31.12.95, והוא יוארך בכל פעם בשנתיים נוספות אלא אם קבע נציב מס ההכנסה כי לא עמד המוסד בתנאים המנויים בחוק". מה השתנה? הם התחילו למכור נקניקיות?

אברהם לוי:

עסקנו בחינוך. איש לא ניהל אתנו משא ומתן.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני חושב שבדיעבד, לפי מה שלמדתי על הנושא עד עכשיו, הדרך הזו טובה יותר מאשר הדרך ההיא. טוב יותר שתקבלו שהחוק ישונה ותקבלו על המטרה שאתם מזוהים אתה, ולא שתקבלו דרך המטרה המשנית - חינוך, כאשר אתם עוסקים בטוה המידות.

אברהם לוי:

בלי התייחסות לסעיפי המס, אנחנו התכוונו לעסוק בחינוך. זו חלק מהמטרה שלנו.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני בעד שתקבלו את הפטור דרך הדלת הראשית, ולא דרך הדלת האחורית.

ארנית שנער כהן:

אני מהתנועה לאיכות השלטון. מה שנאמר לגבי "אמית" נכון גם לגבינו. אנחנו לא קיבלנו אישור. אנחנו עוסקים בחינוך. יש לנו תוכנת אינטרנט בשם "אומץ" שאנחנו משווקים בשיתוף פעולה כלשהו עם משרד החינוך. משרד החינוך אף הציע לנו כספים שלא דצינו לקחת, כדי שלא תהיה בעיה של משוא פנים. אנחנו בכל זאת צריכים מימון. הבעיה הזו לא נפתרה. אין לי ספק שהתקציב הכולל של כל העמותות האלה לא מגיע למיליון דולר. מדובר על כסף מאד קטן למדינה, אך לנו, לעומת זאת, זה כסף מאד גדול. מדובר כאן בקיומנו. העמותות האלה לא יכולות להתקיים כך. כל שבוע של זחיית ההחלטה הוא מבחינתנו תרומות נוספות שאנו לא יכולים לקבל. חיוני שההחלטה תעבור מה שיותר מהר. זה חיוני גם לדמוקרטיה במדינה, שייראה שגם הכנסת דוגלת בביקורת בריאה והוגנת.

יצחק בקר

אנחנו בעד מתן הפטור, אך הניסוח לא כל כך מקובל עלינו, כי הוא ניסוח פרטני. פרשנות פרטנית לא מותרת מקום לאגודות שקמות, או שיקומו בעתיד, אשר הפעילות שלהן היא דומה לפעילות, אך לא זהה. כתוב כאן "בבחינת טוהר המידות". אם תקום עמותה שלא עוסקת בדיוק בכך, הרי שהיא לא תכנס לתוך דלת האמות של ההגדרה הזו.

כתוב גם "בשירות הציבורי ואיכות השלטון". אם תקום עמותה שעוסקת בשירות הציבורי - - -

אברהם שוחט

לא. כתוב "בבחינת טוהר המידות בשירות הציבורי".

יצחק בקר:

כתוב "בשירות הציבורי ובאיכות השלטון".

אברהם שוחט:

לא. כתוב: "בבחינת טוהר המידות בשירות הציבורי ואיכות השלטון". צריך לקרוא את זה בלי מקף.

יצחק בקר:

אני רוצה להציע שבמקום "בחינה" תבוא המילה "פעילות", ובמקום "ו" יהיה "או", ועיקר הפעילות - למען טוהר המידות בשירות הציבורי. אני מציע, אם כך "פעילות למען טוהר המידות בשירות הציבורי או איכות השלטון בישראל".

ארנית שנער כהן:

אנחנו מתכתבים עם שר האוצר כבר שלוש שנים - - -

תמוטל גורי:

אני מ "שתי"ל" - שירות תמיכה וייעוץ לארגונים מיסודה של הקרן החדשה לישראל. אנחנו מסייעים לעמותות כדוגמאת "אמית"י" ו "התנועה לאיכות השלטון", לשפר את היכולת שלהם לגייס כספים כאן בארץ. ההגדרה הצרה מאד שקיימת כיום בפקודת מס ההכנסה לא מאפשרת להרבה ארגונים, שעושים עבודה חשובה מאד פה בארץ, לגייס כספים מקומיים. התלות בתרומות מחו"ל היא בעייתית, גם בגלל שאנו יודעים שקיימת ירידה בתרומות מחו"ל, אך גם מעבר לזה: נוצר מצב די אבסורדי. תורם יהודי, או לא יהודי בארצות הברית, יקבל את אותו זיכוי ממס על תמיכה בזכויות אדם ואזרח או טוהר השלטון פה בארץ. תורם ישראלי, שיהיה מעוניין לקדם אותם נושאים פה בארץ, לא יוכל ליהנות מאותו זיכוי.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

טוהר השלטון נראה לי מטרה ראויה. באשר לזכויות האזרח - אני לא יודע מה הפירוש. יש גבול לכל דבר. באיזה שהוא מקום אפשר לומר שכל גוף שפועל למטרה שאינה מטרת רווח יכול לקבל פטור. אני מבין שהמחוקק עד היום תחם את התחומים, ועשה מהם רשימה סגורה. כל הרחבה עלולה לפתוח פתח להרבה מאד דברים. יש חשיבות לאומית, מעבר לכל ההסתייגויות והפקפוקים - לתמוך, אך ברגע שזה מהווה פתח, ומחר זה יכלול גם את זכויות האזרח - זה מרתיע אותי מלתמוך. אולי אפשר לפרט מה מאפיין את הקריטריונים עד היום, ולמה לא להוסיף את הקריטריון הזה, ואולי גם אחרים.

דוד יהושע:

במצב החוקי הקיים, סעיף 9 (2) קובע שמוסד ציבורי חייב שכל המטרות שלן תהיינה מטרות ציבוריות. מדוע ייתכן ליצור מעין מצב מעורב, של מטרות מעורבות, שחלקן תהיינה חינוך וחלקן - אכיפת פעולות השלטון, או פעולות מכל סוג אחר? מצב מעורב לא ייתכן.

דבר נוסף הוא שכל המטרות הציבוריות שאושרו עד היום, מה שמאפיין אותן הוא שזו היתה פעילות לצד פעילות הממשלה, פעילות מסייעת ותומכת בפעולות השלטון.

אברהם פורז:

גם זה מסייע. זה לצד מבקר המדינה.

א.

אמנון רובינשטיין:

"מטרה שאינה נוגדת את פעולות השלטון" ? אלה קריטריונים שהם אנטי דמוקרטיים.

דוד יהושע:

אמות המידה האלה כפי שנוסחו על ידנו מבוססות בין היתר על פסיקה, בעיקר על "בג"ץ חוקה לישראל". זה בהתאם למה שנקבע ששם.

אברהם שוחט:

על מה טענו? על איזה נושא?

דוד יהושע:

נקבע עם שגוף לא יאושר אם הוא עוסק בפעולות למען חקיקה, או קידום הליכי חקיקה.

אמנון רובינשטיין:

בגלל הקריטריונים של הממשלה. אני מכיר את הבג"ץ הזה. באה "חוקה לישראל" וטענה שהם נכנסים לקריטריונים. בית המשפט פסק שאין זאת כך. בגלל זה אנחנו רוצים לשנות את הקריטריונים.

אברהם פורז:

הבג"ץ מפרש חוק קיים, ופה רוצים לשנות את החוק.

דוד יהושע:

בג"ץ קבע שזה לא בלתי סביר.

אברהם פורז:

זה לא עד כדי כך שבית המשפט יפסול את התקנה, אבל זה עדיין לא מונע מהכנסת אפשרות להציג עמדה אחרת.

אלי שרעבני:

דבר ראשון - אין זה רלבנטי מה התקציב שלכם. זה עניין ערכי להכרעת הוועדה והכנסת, אם רוצים לפטור את העמותה ממסים או מכל דבר אחר שהוא.

אברהם שוחט:

אבל אם היה לזה השפעה של 200 מיליון שקל על הכנסות המדינה אז אפשר היה לעצור משהו.

אלי שרעבני:

אני חושב שהדיון הוא יותר ערכי. נכון שזה נשקל בשקלולים של ההחלטה שלכם. כמובן שאי אפשר לתת פטור לעמותות בדלת האחורית - דרך חינוך, או דרך כל דבר אחר. חשוב שזה יהיה מפורש בחוק. הקריטריונים שיש לנו כאן הם לקביעת מטרה ציבורית אחרת שלא רשומה בסעיפים.

חלק מהסעיפים פה, למשל - מטרה שאינה שנויה במחלוקת ציבורי - זה דבר מאד דקוני, לדעתי, שאי אפשר בכלל - - - לכן יש מקום לאשר את זה ואחר כך לדון בקריטריונים לגבי מטרת ציבוריות.

אברהם שוחט:

יש כאן סעיפים בלתי סבירים לחלוטין. מה זה "מטרה שהממשלה אינה - - - ונועדה לשרת יעדים לאומיים? - זאת אומרת שהממשלה תקבע מה הם יעדים לאומיים.

דוד יהושע:

הקריטריונים האלה אמורים לצאת לגורמים חיצוניים לקבלת תגובות.

אברהם שוחט:

אז אני מציע לגרום קודם את הפרשה הזאת.

אברהם לוי

שלוש שנים אנחנו ללא תקציב.

אופיר פינס-19

זה מתקבל אצלי רק כניסיון להכשלה, עם כל הכבוד.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

יושב ראש הוועדה אמר שפנה אליו שר האוצר, ואמר שהוא תומך באופן עקרוני ומבקש את הקריטריונים האלה. אני לא יודע מה עמדת יושב ראש הוועדה. אני אישית, בעד המטרה הזו, ואדאג שהעניין יבוא לאישור בהקדם האפשרי. לאור העובדה שבאו קריטריונים כאלה, כבר הבעתי בישיבות קודמות את צערי על אובדן ההכנסה בגין הרשימות האלה.

אופיר פינס-19:

בוא נפסיק לכולם.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

האמת היא שצריך לקיים דיון עקרוני. העובדה שיש גופים ציבוריים שמממנים את עצמם על ידי תרומות, אם יש מישהו שחושב שאגודות מסוימות שנוטות לכיוון מסוים - שיקימו עמותות לאותה מטרה עם אנשים שנוטים לכיוון השני. אני אומר כמרכז הקואליציה, וכממלא מקום יו"ר הוועדה אפשרויותי מוגבלות. אני חושב שצריך להגיע להצבעה. אם זו סחבת, אני לא אתן את ידי לסחבת הזו. אם הקריטריונים הם כדי שר האוצר יפרט על כך בימים הקרובים - אני בעדו. אם לא - אני תומך בעניין, שיביאו את זה להצבעה בהקדם האפשרי.

אברהם שוחט:

אני רואה בהתנהגות של יושב ראש הוועדה ושל שר האוצר הפקרות שאין למעלה ממנה. יש הצעת חוק. דנו בה כבר בוועדה, והיא עברה מקריאה טרומית לקריאה ראשונה. שמענו את דברי נציג האוצר. ההצעה שמוצעת כאן היא חמורה מאד לפי דעתי. עברתי עליה ברפרוף, ואני רואה את הסעיף שמדבר על כל מטרה לאומית שהממשלה מחליטה עליה - זכאית לתרומה, זה בעייתי. מחר יחליטו, למשל, שכל עמותה שבונה בהתנחלויות זכאית לפטור.

אי אפשר להתנהג כך עם חברי הכנסת. העסק עבר, והוא עולה לדיון. שר האוצר משחק עם העניין הזה כמעט כמו עם מועצת הנגידים. כל יומיים בא סיפור חדש לוועדה חדשה.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

יש הבדל עקרוני בין זה לבין מועצת הנגידים. כאן אני בעד, ובעניין מועצת הנגידים אני נגד.

אברהם שוחט:

הדבר המינימלי שאתה יכול לעשות - להגיד שהסתיים הדיון ושמחר תתקיים ההצבעה. אי אפשר להקפיא את העניין הזה ולגרור אותו ממצב למצב. יתרה מכך - זו בושה וחרפה לכנסת, לשר האוצר ולנציגיו, שבנושא כל-כך שולי מתנהגים כך בעניין החקיקה. היה אישור לגוף הזה. ניתן מכתב התחייבות ממס ההכנסה ועכשיו מפרים את כל הכללים? האם כל עשרת אלפים בתי הכנסת חשובים יותר מהעניין הזה? אני אומר שלא.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

החברים אומרים, בצדק, שאין קשר כל כך ברור בין שני הדברים. לכן, ודאי שלא נתחיל עכשיו בדיון בקריטריונים האלה אגב אורחא.

אברהם לוי:

אני רוצה להעיר דבר לגבי הצד הערכי ודבר לגבי הצד הניהולי בפרשה הזו. בצד הערכי, יש היום מצב שיש היום פחות אמינות בקרב הציבור לגבי מעשים שנעשים על ידי השלטון ועל ידי הממסד הציבורי. כל המעבר של נכסים ציבוריים לידיים פרטיות - כל אלה דורשים יותר תנופה בעניין. הולכים ומחלישים אותנו בצורה משמעותית.

אברהם שוחט:

זה לא שייך כאן לכללי המשחק, חבל על המאמץ.

אברהם לוי:

הנקודה היא שאנו צריכים לדבר על זמן של ימים, כי מושכים אותנו כבר שלוש שנים.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

יש אפשרות, לגבי שני הארגונים האלה שקיבלו פטור בעבר.

דוד יהושע:

אחד הארגונים קיבל פטור, שנשלל ממנו באישור היועץ המשפטי לממשלה.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

היות וכאן יש דיון עקרוני, ומצד שני תחושה של לחץ של ארגונים שקיבלו פטור בעבר, וכעת לא מקבלים, לאשר להם פטור לתקופה מסוימת עד שנוכל לקיים את הדיון בנחת.

השאלה היא, היות ונתנו בעבר, לעשות חריג - לדבר עם היועץ המשפטי - - -

חיים אורון:

לשר האוצר יש אישור להרחיב.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני מודיע שהדיון הזה יימשך מחר.

חיים אורון:

הגשתי הצעת חוק. ברגע שהתברר שהצעת החוק של אברהם שוחט עברה, הוספתי עוד שתי מסגרות - זכויות אדם ואיכות הסביבה. אני מבקש שבהצבעה מחר, לעלייה לקריאה שנייה ושלישית גם זה יופיע. בעניין העקרוני - ימשיך הדיון מחר.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אמרתי, כאשר לא היית: אני בעניין של אברהם שוחט תומך, בעניינים האחרים - לא תומך.

חיים אורון:

אגודה להגנת החולה, למשל, הרי לא נותנת שירותי בריאות ישירים. היא נותנת לחולים כלים איך להגן על הזכויות שלהם. היא על תקן של הגנה על זכויות האדם. כל העולם בנוי על ארגוני ה-NGO, כל העולם הולך לכיוון הזה, ואנחנו, בגלל פטור ממס ההכנסה הופכים את כל העניין.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

ההבדל הוא עקרוני. אם בגלל שנתנו להם לפי קריטריון של עיסוק בחינוך, ובצדק אמרו שאין הם עוסקים בכך - אז ההתקדמות היא חיובית. אני חושב שטוהר מידות ראוי

להיות הקריטריון שלפיו הם צריכים לקבל את הפטור. אם בגלל שדבר מסוים שלך לא נכנס לקריטריון אתה רוצה להרחיב את זה ל"זכויות האזרח" - - -

חיים אורון:

אני רוצה להרחיב את הקריטריונים מאד. אני רוצה בתוך ה- 19 מיליארד שקל של פטורים להגדיל את הפטור הזה. אני אומר את זה כעמדה עקרונית.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אז ודאי שזה מצדיק דיון מאד מעמיק בקריטריונים והרחבה. הסיכון הוא שהעמותות האלה יצטרכו לחכות הרבה זמן. אני מציע שכולם יחשבו על כך עד מחיר.

אברהם שוחט:

אני מבקש שההצבעה תהיה מחיר.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני מודיע שמחר יהיה המשך הדיון.

ארנית שנער כהן:

אם תסתכל, למשל, על סעיף 9: "מטרה שאינה נוגדת את פעילות השלטון", כל הדיון הוא לגבי תנועות שפועלות בגלל מעידות באיכות השלטון - - -

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

לא, זה לא נגד השלטון. או ואבוי לנו אם השלטון לא מעוניין בטוהר המידות בו.

ארנית שנער כהן:

אבל זה יכול להיות בפירוש נגד פעולות של השלטון. זה חייב להיות נגד פעולות של השלטון.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

סעיף 9 דווקא לא סותר את מטרתכם, אבל לא זה הדיון כאן.

תקנות מס הכנסה (פטור ממס על הפרשי הצמדה בשל יתרה מזכה של בעל שליטה)
מכתב שר האוצר מיום כ"ג באייר התשנ"ח (19.5.98)

פרידה ישראלי:

התקנות המוצעות כאן באות להחליף תקנות שנמצאות היום בתוקף, ונקראות תקנות מס הכנסה, פטור ממס על הפרשי הצמדה בהלוואה של בעל שליטה, תקנות שנמצאות בתוקף משנת 1986. התקנות הקיימות כיום מטרתן לאפשר מתן הלוואות מבעלי שליטה לחברות שבשליטתם, כאשר יוכלו לקבל על הלוואות שהם נתנו הפרשי הצמדה שיהיו פטורים ממס. שלא יהיה תמריץ שלילי לאותם בעלי שליטה שיש להם כסף והיו רוצים להלוות אותו לחברה בגלל העובדה שימסו אותם על הפרשי הצמדה - זה ייתן תמריץ שלילי להלוות כסף לחברה. הם יעדיפו לשים את הכסף בבנק ולקחת הלוואה מהבנק למימון פעילות החברה.

התקנות, בשנת 1986 היו חדשניות, ושמו הרבה מגבלות, שהתבררו עם הזמן כלא-נחוצות. למשל, היתה הגבלה של סכום מינימלי, שבעל השליטה צריך לתת הלוואה, בסכום של 40 אלף שקל היום. היתה הגבלה על זה שההלוואה שתינתן חייבת לעמוד ללא תנועה לפחות שנת מס אחת. היתה הגבלה שאסור לו להיות, במהלך תקופת ההלוואה ביתרת חובה בחשבונות חברה. כל המגבלות האלה קצת היקשו וסרבלו את האפשרות לבעל השליטה לתת הלוואות. מה שאנחנו עשינו בתקנה הזו - הגמשנו את כל התחומים האלה, וקבענו שבעל השליטה לא מוגבל בסכום שהוא יכול לתת לחברה. אנחנו נראה את כל החשבונות שלו בחברה, ונראה סך הכל האם הוא ביתרת זכות או בחובה. אם הוא נתן הלוואה לחברה, הוא יכול על כל חודש שהוא היה ביתרת זכות בחברה, כלומר - נתן הלוואה לחברה באותו חודש, לקבל הפרשי הצמדה שיהיו פטורים ממס.

החשוב המוצע הוא גמיש יותר, תיאורטית הוא גם נכון יותר. היינו מוכנים להסיר את כל הסרבול כדי למנוע את התמריץ השלילי שהיה למעשה במתן הלוואות על ידי בעלי שליטה על החברה, בגלל כל המגבלות שהוטלו עליהם בקשר לזה.

אני רוצה לציין שקבלנו הסכמה וברכה של לשכת עורכי הדין ולשכת רואי החשבון, בקשר להחלפת התקנות. יש מכתבים על כך.

סמדר אלחנני:

בתקופה בה אין אינפלציה פתאום נזכרו. אין הפרשי הצמדה. אני לא יודעת מה התיקון הזה עושה.

ישראל שטרואוס:

אין לי אלא להצטרף למה שאמרה פרידה ישראלי. התקנות הן משנת 85, לא משנת 86. הכותרת שלהם מטעה, כי תחולתן היא משנת 85, והן עברו בכנסת ב-85. הם פורסמו ברשומות בשנת 86, משום מה. ההחלטה והתחולה היא בשנת 85.

כפי שצוין, ההחלטות היו לקורות בצורה בלתי רגילה מראשיתן. יפה עשתה הנציבות כאשר נעתרה לפניית החוזרות שלנו במשך 12 שנה, והחליפה את התקנות האלה מתחילתן ועד סופן. התקנות, כפי שהן כתובות היום, לדעתנו - עונות על הבעיה. הן מונעות את הצרכים התיאורטיים להתעסק בדרכי עקיפין, להכניס את הכסף דרך המערכת הבנקאית, דרך פיקדון מול פיקדון, ומאפשרות להכניס את הכסף ישירות לחברה. אנחנו תומכים בהן מראשיתן ועד סופן.

סמדר אלחנני:

זה חל רק לגבי שנת המס 98, זאת אומרת - - -

ישראל שטראוס:

לגבי 97 כבר יש דו"חות, אחרת הייתי אומר שזה יחול משנת 97.

יצחק בקר:

יש לנו הרבה תהיות מה יהיה כאן. קודם כל - בפסקה קטנה 2 יש הוראה שלא יובאו בחשבון סכומים שמשולמים לבעל שליטה בשל רכישת נכס. זה תוקן?

פרידה ישראלי:

כן.

יצחק בקר:

במקום "היתרה היומית הנמוכה" בנוסח שלי, לדעתנו צריך להיות "הקטנה".
"נמוכה" זה מבלבל.

פרידה ישראלי:

אתה מדבר על הגדרת יתרת זכות - היתרה היומית הנמוכה ביותר?

יצחק בקר:

המילה צריכה להיות "קטנה" לא "נמוכה".

פרידה ישראלי:

אין התנגדות.

יצחק בקר:

תקרת סכום פטור - לפי שיעור עליית המדד. לא מוגדר אם זה מדד בפועל או מדד ידוע.

פרידה ישראלי:

זה הגדרה לפי הפקודה.

סמדר אלחנני:

עליית מדד היא בין שתי נקודות.

יצחק בקר:

יש לנו כבר פסק דין כאשר הדבר לא הוגדר. הוחלט על ידי בית המשפט שזה צריך להיות המדד בפועל, ולא זה הידוע.

פרידה ישראלי:

בגל שהתקנות הן מכוח סעיף 16 ב לפקודת מס ההכנסה, שיעור עליית המדד כפי שהוא מוגדר בפקודה זה מדד ידוע.

סמדר אלחנני:

רק ידוע מול ידוע.

יצחק בקר:

יש פה שיטה של לקחת את ההפרש בין היתרה הכי קטנה מידי חודש, לחשב את ההפרש ביניהם ואת זה למדד. עשיתי תרגיל חשבונאי, ולקחתי את אותם מספרים בדיוק בשש צורות שונות.

חיים אורון:

איזה סוג של דיון אנחנו מנהלים פה עכשיו, אפשר להבין?

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

נציג יועצי המס מציע הצעות.

יצחק בקר:

קיבלנו טיוטה ראשונה והגשנו את ההשגות שלנו. בטיוטה השנייה שלנו, עדיין היו דברים שראינו לנכון להעיר עליהם. מכל מקום, השיטה הזו של מישוב ההפרש בין היתרה הנמוכה או הקטנה ביותר בכל חודש, משאירה הרבה מאד שינויים בחישוב בהתאם לאיך שהמספרים הנופלים. את זה השתדלתי להראות בדף.

אברהם שוחט:

האנשים האלה של הגורמים החיצוניים מכירים את ההצעות שמובאות. אני מציע שהם ישבו עם נציגי האוצר.

יצחק בקר:

ההצעה שלי היא שבמקום מדד, או לפחות בתור חלופה, תהיה אפשרות לחשב את הממוצעים, ולא את המספר הכי נמוך, כי הוא משתנה לפי ההרכב של המספרים - כלומר, לפי איזה סדר הם נופלים. לפי הדף שהכנתי אפשר לראות שבאותם מספרים בדיוק, המספר הכי נמוך משתנה מדוגמה לדוגמה.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

זה הצדק מול הפישוט. אני מבין את הבעיה. אי אפשר לסבך את זה כל כך.

יצחק בקר:

ההפרשים יכולים להיות עצומים.

פרידה ישראלי:

אני רוצה להסביר משהו על היתרה הנמוכה. כאשר בעל שליטה נותן הלוואה לחברה, אם הוא נותן אותה ביום האחרון של חודש מסוים, היא תיחשב לזכותו בכל החודש הבא. אם הוא נותן אותה באמצע חודש, היא לא תיחשב לזכותו כי יום קודם היתה יתרה נמוכה יותר. מה שאנו חשבנו הוא לקחת את היתרה הנמוכה - למנוע מצב כזה. אם נתחשב ביתרה הזו, בעל שליטה ייתן הלוואה ביום האחרון של החודש, אנחנו לא רוצים שיילקח בחשבון כאילו יש לזכותו חודש שלם של הלוואה. מקסימום הפגיעה שיכולה להיות בבעל שליטה זה אם הוא התכוון לתת הלוואה באמצע חודש. אז היא לא תילקח בחשבון כי יום קודם הוא לא נתן אותה, ואנחנו לוקחים את היתרה הנמוכה ביותר. לכן, או שהוא ייתן את הלוואה שבועיים קודם, בסוף החודש הקודם, ואז - כבר מתחילת החודש היא תיחשב, או שהוא ייתן בסוף החודש הזה, ומהחודש הבא היא תיחשב.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

כלומר, השליטה היא בידו. לכן אותן דוגמאות תיאורטיות שניתנו כאן לא קיימות, כי תינתן עצה לתת את ההלוואה ביום האחרון.

יצחק בקר:

לפי הנוסח של ההצעה, החודש ה-12 נופל מתוך החיוב. אין התייחסות לחודש ה-12. אתה יכול להגיע עד הפרש בין החודש ה-11 וה-12, אבל לא בין ה-12 לשנה שלאחר מכן.

ישראל שטראוס:

לא, זה לא נכון כי לוקחים בחשבון את חודש דצמבר הקודם.

יצחק בקר:

יש פה מצב שבו בעל השליטה לא חויב בריבית בגין ההלוואות שהוא לקח. מה שעושים רואי החשבון הוא שהם באמת מחייבים את החשבון של בעל השליטה בריבית, אך הם לא מחייבים אותם בפועל במס. בעלי השליטה לא משלמים בפועל מס, על אף

ההוראות של סעיף 3 בפקודת מס ההכנסה. מחייבים את חשבון העובר ושב שלהם, ויוצא שהם בכלל לא משלמים מס על הסיפור הזה.

לפי זה, ההטבה של הפטור מהלוואה אולי יימנע בצורה מסוימת, אבל עדיין אין כל חיוב שבעל השליטה באמת ישלם מס בפועל.

פרידה ישראלי:

זה לא קשור לתקנות האלה.

ישראל בקר:

זה קשור, כי אז, לדעתי, צריך להיות לא שחויב במס, אלא - ששילם בפועל את המס, לפי סעיף 3. הניסוח מרשה לרואה החשבון להמשיך לעשות את התרגיל הזה.

פרידה ישראלי:

אתה רואה את סעיף 2 ב (1)? - "על אף האמור בתקנת משנה א לא יהיה בעל השליטה זכאי לפטור, אם לא שילם מס על הפרש הריבית.."

ישראל בקר:

שונה, או קיי.

חיים אורון:

אפשר לעשות את הדיון הזה לא כאן? יש דברים שבמחלוקת ואנו צריכים כאן להכריע, אך יש דברים כגון אלה, אף אחד לא מבין למה הם מתכוונים - - -

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אתה צודק במאה אחוז. הבנתי שמביאים לנו לכאן את הדברים שבמחלוקת. יש פה בעיה טכנית מסוימת. חלק מהדברים שבמחלוקת תוקנו. היות וזו הערה אחרונה, נשמע אותה.

ישראל בקר:

יש פה עדיין בנוסח המתוקן, דרישה שבעל השליטה יגיש אישור של רואה חשבון, כדי לקבל את הפטור. אנחנו מתנגדים לזה בתוקף, בתור לשכת יועצי המס. הדו"ח של בעל השליטה הוא דו"ח של יחיד, ואינו מצריך אישור של רואה חשבון. התפקיד של רואה החשבון הוא לאשר דו"ח כספי של החברה, עבור בעלי המניות של החברה, ו/או לאשר דו"ח לצורך מס הכנסה, דו"ח של החברה שהוגש לפקיד שומה. אין לו תפקיד בכל מה שנוגע להגשת דו"חות של יחידים. בעל השליטה הוא יחיד, והאישור הזה צריך להינתן או על ידי רואה חשבון, או על ידי יועץ מס, או בכלל - על ידי כל אחד שרשאי לייצג, על פי פקודת מס הכנסה.

פרידה ישראלי:

אנחנו דרשנו כאן אישור של רואה חשבון. גם לפי התקנות הקודמות נדרש אישור של רואה חשבון, למרות שלא זו ההצדקה לעניין. לא לקחנו כאן מייצג לצורך מס של היחיד. גם לא עורך דין. כל החישובים הנדרשים לצורך התקנות האלה הם חישובים שנעשים מתוך ספרי החברה. צריך לקחת את כל החשבונות של בעל השליטה, בין אם הם בזכות או בחובה, לאחד אותם, לקחת את היתרה היומית. הרבה פעמים אותו סכום שהוא הכנסה אצל בעל השליטה זה סכום ההוצאה בחברה.

מי שבודק את כל חשבונות בעל השליטה בחברה ועורך ביקורת על ספרי החברה, ונותן חוות דעת ליתרות באותן חשבונות זה רואה חשבון, ולא יועץ מס. יועץ מסיכול להגיש את הדו"ח האישי של בעל השליטה, אבל אני לא מוכנה לקבל אישור שלו שאלה ואלה יתרות חשבונותיו בחברה, כי רואה חשבון נותן לי את הדו"ח המבוקר. מכיוון שכך, ומכיוון שהדו"ח כולל גם את הוצאות הריבית מהפאן של החברה, ואני צריכה לקחת בחשבון חשבונות מבוקרים של בעל השליטה, לגבי כלל חשבונותיו - רצינו להמשיך. לא שינינו דבר. שרואה החשבון יהיה זה שנותן את האישור הזה.

ישראל בקר:

זה מלכתחילה לא היה בסדר, ואין שום סיבה להמשיך את זה. יועץ מס הוא לא רואה חשבון, אבל את החישובים האלה הוא יודע לעשות.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אבל מה לגבי הקטע של החלק של החברה?

פרידה ישראלי:

צריך דו"ח מבוקר של החברה, כדי שיהיו כל החשבונות, עם ימי הערך הנכונים, והיתרה הסופית. דו"ח מבוקר של החברה כולל כבר את הוצאות הריבית מהחברה, וזקיפת הריבית לזכות בעל השליטה.

סמי מזון:

אני רוצה להשלים את דבריו של ישראל בקר, ולחלוק על דבריה של פרידה ישראלי. כל העבודה נעשית על ידי אותו יועץ מס. אם בעל השליטה הוא יחיד, ולגביו נעשה החשבון, על ידי אותו יועץ מס שגם ניהל את הספרים של האיש - - -

פרידה ישראלי:

של החברה.

סמי מזון:

של החברה, בוודאי. אם הוא מעביר את אותם נתונים לרואה החשבון לאישור, חזקה עליו, על יועץ המס, שהוא ייתן את האישור הנכון. ישראל שטראוס שאל באותה ועדה - ומה אם יש טעות? אם יש טעות דינה ככל טעות חשבונאית אחרת, הלא כל הפעולה נעשית בהנהלת חשבונות לזכות בעל השליטה, לחובת הוצאות החברה. אותה טענה של טעות יכולה להיטען גם לגבי טופס מע"מ, או טופס אחר. הביקורת תמצא את הדבר הזה.

אתם רוצים שהאישור יהיה לבעל השליטה, כי זה חלק מהדו"ח של בעל השליטה. אני חושב שיש כאן אפליה לגבי לשכת יועצי המס, ואני חושב שמסבירים אותה בכך שזה היה כך גם קודם.

פרידה ישראלי:

לא באתי להצדיק, רק ציינתי עובדה.

סמי מזון:

אז בסדר, צריך לתקן. אני חושב שהיום, לשעת יועצי המס, ויועצי המס בכלל יכולים לעשות את העבודה הזו. אם נסתכל על הצד הפרקטי - רוב העבודה הזו תיעשה על ידי יועצי המס ומנהלי החשבונות, ומי כמוך יודע שמחר יקום מישהו מתחום ההייטק, וימציא תוכנה טובה ובמסגרת תוכנות הנהלת החשבונות זה ייעשה. רואה החשבון ייתן את האישור לחברה בצורה שהוא נותן - אישור לחברה, לא ליחיד.

ישראל שטראוס:

אני מבין את מלחמתם של חבריי וידידי יועצי המס. אין שום דלבנטיות ליועצי המס בנושא. הנושא קם ונופל על חשבונות החברה שהם אחת מהשתיים - מבוקרים או לא מבוקרים. אם לא מבוקרים - החברה היא זו שצריכה לתת את האישור. אם הם מבוקרים - רק רואה החשבון. אין שייכות מי הרשם, יועץ מס או לא. אין שום חשיבות לעובדה שפלוני הוא יועץ מס לעניין הזה.

הדרישה הזו, של אישור מטעם רואה חשבון, קיימת מאז 1985 מהטעם הפשוט: רואה החשבון הוא זה שעושה את הדו"ח המותאם של החברה. הוא צריך לאשר שני הדברים משני הצדדים הם אכן אותו הדבר, ושהתמלאו כל התנאים, כי אחרת הוא לוקח את האחריות. אם צריך לעשות על סמך בדיקה, הרי שהבדיקה צריכה להיות סגורה. את זה יכול לעשות אך ורק רואה החשבון, ולא אף אחד אחר.

פרידה ישראלי:

בתשובה לדבריו של סמי מזון - כשם שעל דו"ח ההתאמה למס או תיאום הוצאות, והתאמה להוראות הפקודה חייבים להינתן עליהם אישור של רואה חשבון, כך גם כאן. בגלל הקשר ההדוק לחברה, להוצאות שלה ולחשבונות המבוקרים, ביקשנו אישור רואה חשבון. לא אישור מעורך דין או יועץ מס, אלא מזה שמבקר את דו"חות החברה.

סמי מזון:

שוב יש הטעייה, מכיוון שפה, הפעולה הזו לא נכנסת לדו"ח ההתאמה לצרכי מס. הפעולה הזו היא פעולה חשבונאית שנכנסת לתוך פעולות הנהלת החשבונות, לא בתוך פעולות התאמה.

פרידה ישראלי:

הוא לא עושה התאמה כי ההוצאה עצמה, שרשומה בספרי החברה כהוצאות הפרשי הצמדה לבעל שליטה היא - - -

סמי מזון:

זו פעולה חשבונאית.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

יש על זה אי הסכמה, אם כך. בגלל שזו עמדתה המוצקה והנחרצת של נציבות מס ההכנסה, שהם בסופו של דבר באים לפה בתיקון שהוא הליכה גדולה מאד לקראת האזרח, בעל השליטה שנותן הלוואה לחברה שלו, התיקון הוא חיובי. אם הם מתניס את זה בהמשך הנוהג הקיים של חתימת רואה חשבון, אני חושב שהשתכנענו שכך צריך להיות. אני מודה לכם.

תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות שהייה לתושב חוץ) (תיקון)ט"ו דולר:

תקנות מס הכנסה, ניכוי הוצאות שהייה לתושב חוץ, הותקנו ב- 1979 כאשר הכוונה היתה לתת ניכוי הוצאות שהייה למומחה חוץ שבא לארץ לעבוד במסגרת מומחיותו המיוחדת. מומחה חוץ הוגדר אז בתקנות כתושב חוץ שהתקיימו לגביו כל אלה: 1. שר העבודה והרווחה אישר לגביו כי בשל משלה ידו יש צורך בהעסקתו בישראל 2. הוא הוזמן מחוץ לישראל בידי תושב ישראל ומקבל תמורה בעד מתן שירות שלשמו הוא הוזמן.

למעשה, כל העובדים הזרים החוקיים במדינת ישראל היום נופלים בגדר מתן ההטבות לפי התקנות האלה. כמובן שלא לכך היתה הכוונה. מה שאנו מבקשים לעשות הוא לקבוע את נוסח התקנות כך שנחזור למטרה המקורית שלהן, לפיה ההטבה תינתן למומחה חוץ אמיתי. לצורך כך אנחנו מבקשים להגדיר מה הוא אותו מומחה חוץ שלגביו יחולו התקנות. אנחנו רוצים לקבוע שמומחה חוץ כאמור יהיה תושב חוץ שהוזמן לישראל בידי תושב ישראל שהוא לא קבלן כוח אדם או מתווך כוח אדם, שכל תקופת השהייה שלו הוא נתן שירות בתחום המומחיות העיקרית שלו. אנחנו גם הכנסנו אלמנט כספי - שהוא מקבל בעד מתן השירות שלו סכום של 10 אלף ש"ח לחודש, או חלק יחסי מזה אם הוא נמצא בארץ תקופה קטנה מחודש.

המטרה היא לגרום לכך שתקנות מומחי חוץ יחולו על מומחים אמיתיים שבאים לארץ כדי לתת שירות בתחום המומחיות והידע המיוחד שהם רכשו, וזה לא יחול על כל פועל זר בישראל. בנוסח המונח לפניכם נקבע שתחילתן של התקנות הוא ב- 1 לחודש שלאחר פרסומן, כיוון שכרגע נעשית חקיקה שאמורה לטפל בעובדים זרים שאינם מומחים אמיתיים. כיוון שלא הסתיימו עדיין הליכי החקיקה לגבי העובדים הזרים, ואנחנו לא רוצים שהעובדים הזרים ייפלטו מתוך התקנות האלה לאחר שתאושרנה ויצטרכו לשלם מס החל מהשקל הראשון - אנחנו מבקשים לקבוע שתחילתן של תקנות אלה תהיה ב- 1 בינואר, 99. עד תאריך זה אנו מבקשים לטפל בעובדים הזרים שאינם מומחים.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

השאלה היא למה שאנחנו נקבע מסמרות כאן לגבי ינואר 99, כאשר יכול להיות שתהיה טרנספורמציה - - -

ט"ו דולר:

אי אפשר להמשיך לחיות עם התקנות האלה. לא ייתכן שכל פועל בניין מקבל את ההטבות לפי התקנות האלה, שהן באמת מפליגות. הן נועדו במקור למומחים אמיתיים, למשל - לרופא כירורג שבא לעשרה ימים לבית החולים "הדסה" לבצע ניתוחים בשרשרת.

שמואל ארד:

עד היום "מומחה זר" זה כל עובד שבא לארץ כי צריך אותו.

ט"ו דולר:

זו לא הכוונה. הכוונה היא לטפל בעובדים זרים במסגרת הטיפול שנעשה לגביהם. יינתן להם אותו טיפול, אנחנו רק לא חושבים שצריך לטפל בעובדים הזרים במסגרת התקנות האלה, כאשר ברור לגמרי שאף עובד זר, בגלל ההטבות הכל-כך מפליגות של התקנות האלה, לא משלם מס בארץ. לא לזאת היתה הכוונה. הכוונה היתה לעובד זר שיש

לו הכנסה של 10 אלף שקל בחודש, ואז - עדיין לאחר כל ההוצאות האלה הוא עדיין משלם מס.

שמואל ארד:

למה הזיכוי לא מופיע פה, אם כך?

טלי דולן:

כי אני מטפלת כרגע בתקנות של מומחה חוץ. במסגרת של חקיקה כוללת אני מטפלת גם בעובדים הזרים. מכיוון שהתקנות האלה הובאו לוועדה, הסבתי את תשומת ליבם של הממונים עלי שכיוון שאין לנו עדיין חקיקה לגבי העובדים הזרים, ואי אפשר "לזדוק" אותם מייד לשיעור מס בלי זיכוי כלשהו, שיכנסו לתקנות האלה, שלא ייתכן שלא נתקן אותם.

אברהם שוחט:

מה עם תשלומי ביטוח לאומי ומס בריאות? האם הם חלים על העובדים הזרים?

טלי דולן:

על עובדים חוקיים? - כן.

אברהם שוחט:

הוא משלם מס בריאות כמו תושב ישראל?

טלי דולן:

לא. נדמה לי שמדובר בסכום קבוע.

שמואל ארד:

הוא משלם לפי משכורתו.

טלי דולן:

המעביד משלם משהו לביטוח הבריאות - - -

סמדר אלחנני:

לא יכול להיות, כי המעביד לא משלם ביטוח בריאות.

טלי דולן:

לא מדובר בביטוח בריאות כמו שלנו. זה לא מס בריאות. זה מבנה שונה של מס. הם משלמים חלק, והמעביד משלם חלק.

שמואל ארד:

יש להם ביטוח בריאות שהמעביד משלם אותו. זה ביטוח בריאות שמכסה את הסעיפים - - -

אברהם שוחט:

אם, באופן תיאורטי, מדובר בעובד מעולה בבניין שמרוויח אלפיים דולר לחודש, והוא כבר מגיע לשולי המס, אין לו נקודות זיכוי - - -

טלי דולן:

יהיו לו.

אברהם שוחט:

אני מדבר על המצב העכשווי. היום אין לו נקודות זיכוי. הוא מקבל את הפטור של 230 שקל לחודש, ואם יש לו יתרה הוא משלם שיעורי מס רגילים.

סמדר אלחנני:

נכון. לצורך ביטוח לאומי, לצורך נפגעי תאונות עבודה - השכר שלו הוא אפס, כי הוא מקבל הכל בצורת הוצאות.

טלי דולן:

לא, זה לא נכון. יש לו הוצאה לעניין הזה.

סמדר אלחנני:

מה שהוא מקבל בתור זיכוי במס - המעביד יכול לרשום לו כהשתתפות בהוצאותיו?

טלי דולן:

אני מבינה מה את אומרת - הוא יגיע למצב שכמעט לא תהיה לו הכנסה חייבת.

סמדר אלחנני:

המעביד ירשום לו שכר דירה של - - - לפי מה שכתוב פה.

אברהם שוחט:

הוא לא צריך.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני רוצה לסכם לצורך חידוד העניין. מה שמוצע פה בתקנה, שבעצם לו היתה מתאשרת מהיום, היא היתה מצמצמת מאד את ההגדרה של מומחה זר, ומשאירה בהגדרה רק את אלה שאליהם היתה הכוונה המקורית. כתוצאה מכך, כל אותם עובדים שרים, במיוחד בענף הבנייה, אך גם בענף החקלאות, היו צריכים לשלם מס כרגיל.

היות והנושא הזה מוסדר, אומרת טלי דולן - אנחנו מציעים לאשר את התקנות, הן הגיוניות ונכונות, אך הן תכנסנה לתוקף רק בינואר 99, כדי שעד אז נוכל להסדיר את עניין העובדים הזרים.

שמואל ארד:

אני חושב שמה שנעשה פה זו הצגה מטעה ולא נכונה של הדברים. אני מוכרח להרחיב את היריעה כדי שתבינו. לפני חודש וחצי הופיע שר האוצר בפני ממשלת ישראל והציע תוכנית לצמיחה כלכלית. אחד הדברים המרכזיים בה היה העלאת עלות העובדים הזרים. הכוונה הזו תורגמה בממשלה לשלושה נדבכים. אם הם יתקבלו, צריך לראות את כל התמונה, כדי להבין מה יקרה. הממשלה הולכת פה בשני מהלכים עוקפים. אם לא רואים את כל התמונה אפשר להעביר את הדברים בקלות. אלה הם המהלכים: ההצעה הראשונה, היא זו המונחת לפניכם, ועוד שתי הצעות עם משמעויות כלכליות אדירות שמונחות בתוך אותו חוק עובדים זרים שמונח בוועדת העבודה והרווחה.

שלושת החוקים האלה, או יותר נכון - התקנה ושני החוקים, וחוק עובדים זרים ביחד, מטילים מס חדש על ענף הבנייה, בערך של כ- 600 מיליון שקל. זאת על ידי ממשלה שאמרה שהיא לא תעלה את המסים. משמעות המס במצב הכלכלי הקיים - כליה אמיתית על ענף הבנייה, העלאה אדירה בעלות הדירה לאזרחי ישראל. בשורה התחתונה תהיה העלאה בממד תשומות הדיור ב- 3,6 אחוז, והעלאה מוצעת של כ- 7,000 עד 8,000 דולר על כל דירה בישראל. המשמעות היא להרחיק את הדירות מהישג ידם של אזרחי ישראל בצעד מאד פשוט. הצעד הזה לא מובן מבחינה כלכלית, ואין בו הגיון לפי הערכתנו.

מדוע אנו מתנגדים להעברת העניין? כי שני הסעיפים האחרים נמצאים בחוק העובדים הזרים על שולחן ועדת העבודה. בעצם על מה מדברים כאן? פעם אחת, בתקנה שנמצאת לפנינו היום, כל העובדים הזרים שמשכורתם מתחת ל- 10 אלף שקל לחודש לא יוכרו כעובדים זרים מומחים ולכן יוטל עליהם מיסוי. הסעיף הזה לבדו משמעותו שעל כל עובד זר או המעביד שלו יחול מס משמעותו 300 שקל לחודש. אם נכפיל סכום זה ב- 12 חודשי השנה, נגיע ל- 3,600 שקל לשנה. יש כ- 50 אלף עובדים זרים בענף הבניין, ולכן נגיע לסכום מדהים של 180 מיליון שקל שהוא מס חדש על ענף הבניין. ענף זה נמצא גם כך בשפל המדרגה. אם מוסיפים לסכומים אלה את המכפלות של העובדים הזרים שעובדים בחקלאות ובענפים אחרים, נגיע לסכומים של למעלה מ- 400 מיליון שקל.

אם ניקח בחשבון גם את שני הסעיפים האחרים שמונחים על שולחן ועדת העבודה, ומקומם פה לדעתי - מס גולגולת של 3,350 שקל לשנה על כל עובד זר. מס כזה היו משלמים היהודים במזרח אירופה - - -

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני מבקש שתפסיק עם ההשוואות האלה. יש אגרת עבודה, יש פטור, עד עכשיו הנימוקים היו ענייניים.

שמואל ארד:

אני מצטער על המילה. זו אגרת שהייה לצורך עבודה בישראל. 3,350 שקל כפול 50 אלף עובדים זרים רק בענף הבניין - מגיעים שוב לסכומים מדהימים של 180 מיליון שקל. מצטרפים נדבך לנדבך - - -

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אבל אתה יודע שבארצות הברית יש אפליה הרבה יותר חזקה לטובת עובדים מקומיים בבניין.

שמואל ארד:

הלוואי והיו נותנים אצלנו פטור לעובדים מקומיים. אם נחבר את הסכומים, הם יחד - 360 מיליון שקל, והנדבך השלישי בהצעה שמונחת בוועדת העבודה - חיטכון חובה. בשני שלישי ממנו אמור לשאת המעביד, 700 שקל לחודש מעבר למשכורתו של העובד הזר. זה בעצם מס חדש של 500 שקל על חשבון המעביד. המשמעות היא 6,000 שקל לשנה, ואם נכפיל זאת ב- 50 אלף העובדים בבניין נגיע שוב לסכום אדיר של 300 מיליון שקל. שלושת הסכומים האלה יחד הם 660 מיליון שקל, וזאת רק בענף הבנייה, שנמצא במצב גרוע.

מה לפי דעתכם הנתונים האלה יעשו לקהל שלנו, לזוגות הצעירים שלנו? עלות העבודה בבנייה היא 20 אחוז מעלות הדירה. כמו ידנו אנו מביאים להעלאה של כ- 8,000 דולר לדירה. דבר נוסף - העניין יוצר מבוקה ומבולקה בתוך השוק. פרק זמן של עד ינואר 99 אינו מספיק. האנשים נמצאים בארץ בחוזים. הקבלנים מחויבים למכרזים, לחוזים עם דיירים שקנו דירות בחישוב עלות מסוים. העלות הזו משמעותה 10 אלפים שקל לעובד לשנה.

"סולל בונה" היא חברה די קטנה בארץ. יש לה היום 3,000 עובדים זרים. אם נכפיל את המספר הזה בעלות המס החדש, 10 אלף שקל, הרי שחברת "סולל בונה" תצטרך בעוד שנה מהיום למחוק מהמאזנים 30 מיליון שקל. ברבעון האחרון של דפי הבודסה, אין חברה אחת שהשיגה רווחים. זה אומר שאנו נביא להתמוטטות אמיתית של מאות חברות בניה. זה אומר שלשוק העבודה שאנו רוצים לדאוג לו, השוק הישראלי, ייפלטו - - -

מ"מ יו"ר הוועדה מיכאל קליינר:

זה כלכלית לא נכון. כאשר אתה מייקר מוצר מסוים, ומוצר אחר נשאר באותו מחיר, אתה מגדיל את הסיכוי של המוצר להימכר.

שמואל ארד:

אני לא מגדיל את הסיכוי, כי 50 אלף העובדים הזרים החוקיים שלנו עושים ארבע עבודות שהעובדים הישראליים לא מוכנים לעשות אותם תמורת שום סכום שהוא. אני קורא להם כבר חצי שנה לבוא ולעבוד ב: ברזלנות, טפסנות, ריצוף וטייחות. אף ישראלי לא מוכן לעשות את העבודות האלה.

בחוסר אחריות ובחוסר שיקול דעת הולכים לשים מס בהיקף אדיר של למעלה מ- 600 מיליון שקל. הנדבך הזה שמדובר פה בוועדה עליו - משמעותו 180 מיליון שקל. אפליה ראשונה שעושים - העובדים הזרים העשירים שמרוויחים מעל ל- 10 אלף שקל לחודש יהיו פטורים.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

לא, יש הגדרות אחרות.

שמואל ארד:

ההגדרה היא 10 אלף שקל לחודש ומעלה. הכוונה היא לעובדים הזרים העשירים דוגמת המהנדסים האמריקאיים הבודדים. הם יהיו פטורים. העובדים הזרים העניים ישלמו מס. זו אפליה ראשונה.

אם יאשרו את ההצעה הזו המשמעות היא כליה על ענף שלם. בחוסר מחשבה ישיגו כאן דבר הפוך. מחפשים את מה שאבד מתחת לפנס, ולא במקום בו הוא נמצא. יש קרוב ל-200 אלף עובדים זרים לא חוקיים. עליהם לא מושג כלום. מי שנדרש לשלם הם אותם עובדים חוקיים שממשלת ישראל, לאורך כל השנים האחרונות, אישרה להביא לארץ, כי היא הכירה בצורך בהם. תהיה בריחה אדירה של קבלנים ועובדים ממעמד של חוקיים למעמד של לא חוקיים, כי המסים האלה הם אדירים. יעסיקו יותר עובדים בעבודה שחורה ולא חוקית.

תהיה טעות גדולה לאשר מס שיעשה דבר אחד - יביא לעלייה של כ-8,000 דולר בערך הדיירות. קבלנים יפסיקו לבנות, הם לא מרוויחים. הם יתמוטטו עם המסים האלה. כבר עכשיו יש הפסקה בהתחלות בניה. בעוד שנתיים מחירי הדיירות יעלו כתוצאה מכך ואנו נשאל את עצמנו איך זה קורה. כך זה קורה.

חיים אורון:

היות ואני מתכוון להצביע נגד למרות שאני בעד, איפה אלה שגרמו לחוק הזה? המניע לא היה סידורים בפקודת מס ההכנסה. פה היתה החלטה של מדיניות, ומי שגיבש את המדיניות הזו צריך לבוא לכאן, ולהציג אותה. הופכים אותנו ל"בוכהלטרים" של העניין. שר האוצר הציע הצעה, וכאן העניין מוצג כאילו הוא שאלה של ניהול ספרים. זו לא שאלה של ניהול ספרים אלא של ניהול מערכת שוק העבודה הישראלי. כל ההיבט הזה איננו עכשיו, ואנו עוסקים בשאלה של ניהול ספרים.

עם כל הכבוד לכל הפקידים פה, נדמה שלשרים הוועדה הזו מיותרת. אם כך - לא נאשר דבר. אי אפשר לנהל את הוועדה בצורה כזו. יכול להיות ששר האוצר צודק במאה אחוז. אם באים ומציגים כאן שהדבר ישפיע על העובדים הפלשתינאים, על האבטלה - אני מוכן להקשיב. כל המכלול לא מוצג פה ואי אפשר לקיים אפילו דיון. לא באים להציג פה את הדברים.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אנחנו אף פעם לא מתנהלים כך. נשמע את התשובות כאן, ואם תאר שהתשובות לא מספקות אותך, ואתה רוצה לשמוע יותר - נעשה את זה, כפי שעשינו גם בעבר.

ישראל שטראוס:

אני לא רוצה להתייחס לצד הפוליטי, אלא רק ברמה המקצועית גרידא. לדעתי, מוטב לתיקון זה שיימחק ויוסר מעל השולחן. מצד אחד ברור שאם מישהו מבטל תקנות, ומוציא אוכלוסייה של כמה עשרות אלפים מתוך התמונה, ייגבו מזה מסים. אמר שמואל ארד מה הערכתו, והמציאות תהיה הרבה יותר נוקבת. מדוע? - כי גם אם קבלן לוקח לאתר בניה עובדים ישראלים, הם לא משלמים מס על כך שהוא שם להם קרוואנים.

היום יש תקנות ואין ויכות. מחר, אם לא תהיינה תקנות, כל העובדים הזרים, 100 אחוז של הקבלנים יצטרכו להקים חוליות של ניכויים. מדובר הרי בעיקר בענף הבנייה. כאשר אנו מדברים על עובדים זרים חוקיים, זה רק כאלה שקבלנים קיבלו היתר להביא אותם. התקנות הקיימות לא קובעות סכום של 230 שקל. זה לא נכון וזה לא מיושם בפועל. התקנות אומרות: עד 230 שקל. כאשר זה מגיע לפרקטיקה, לאנשים שמרוויחים 3,000 שקל לחודש, אף פקיד שומה לא נותן 230 שקל ליום. הוא נותן להם 10 שקלים, 20 שקלים או 30 שקלים. כל המצב כפי שהוא מוצג כאן רחוק מהפרקטיקה. הפרקטיקה, נכון להיום, היא שלאף קבלן לא מרשים לנכות 230 שקל כלכלה ליום לעובד, שכל הכנסתו היא בגבות הכנסת המינימום, או קרוב לזה.

אני לא יודע מי הגה את התקנות האלה. מבחינה מקצועית, אינני יודע כמה מס זה יניב, אם בכלל. דבר אחד ברור - יהיה צורך באלפי בדיקות, ביקורות וויכוחים על מה שקורה עם זה. אי אפשר יהיה להימנע מכך שמישהו שמעסיק באתרים, יטען שזה קשור בעצם ההעסקה באתרים. אם ניקח בחשבון שחלק גדול מהאנשים האלה נמצאים בשיעור מס שולי של 20 אחוזים, וכאלה הם רוב האנשים שעובדים בענף הבנייה, אנחנו עוסקים בסכומים של 0 שקלים ליום.

אני לא נכנס לצד הפוליטי. אם מישהו רוצה לטעון, מסיבות פוליטיות, לומר שעובדים זרים - יוק, שלא ייתן אישורים להביא אותם. אם נותנים אישורים, אז צריך להבין שיש לכך השלכות אחרות.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני חושב שאם נחבר את הדברים שלך לדברים שאמר חיים אורון, זה מביא אותי להצעה שוודאי תהיה מקובלת על כולכם. אני מציע לדחות את המשך הדיון. קחו בחשבון את ההערה של רואה החשבון ישראל שטראוס וגם את - - -

טלי דולן:

מבחינה מקצועית אני לחלוטין לא מקבלת את ההערה שלו. ה- 230 שקל הם לא בלי קבלות.

ישראל שטראוס:

המדובר הוא עד 230 שקל. אינך מצויה בנעשה בשטח. לא מתירים ניכוי כזה לאף קבלן. לא נותנים 230. לא נותנים גם 100.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

היות והמחלוקת נשמעת עובדתית, אני מציע שתדברו ביניכם. בהגיונותה אמרה טלי דולן שהיא לא מקבלת את עמדתך. אני מבקש שיובא גם לידיעת שר האוצר את ההערות העקרוניות שהשמיע חבר הכנסת חיים אורון. אולי נשמע כאן דבר יותר ערכי. גם הדברים שנאמרו על ידי איגוד הקבלנים מחייבים תגובה. אף אחד לא רוצה להעלות את מחיר הדירות או להביא לקריסת הענף.

חוק מס שבח מקרקעין (תיקון מס' 34) (פטור בתקופת המעבר) (א. פורז)מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

צורפו פה שני נושאים, היות ואנו במעבר בין קריאה טרומית לראשונה. ההצעה הראשונה, של חבר הכנסת אברהם פורז, אושרה. עניינה - תיקון טעות טכנית שגרמה עוול לכמה עשרות אנשים, שבשנת 97 חויבו, בגלל טעות קולמוס, בשווי חצי דירה כי בתמימות מכרו דירת מגורים.

צירפנו עוד תיקון שלו, שגם הוא מקובל על דעת מס ההכנסה; ואומר שכאשר שני בני זוג מוכרים דירות קטנות, כדי לרכוש דירה גדולה - היתה קודם תיקרה טכנית, ומי שעבר אותה ולו גם בשקל - היה צריך לשלם מס על כל הסכום. התיקון בא לקראת על האזרח. אנחנו מברכים את המציע ואת מס ההכנסה שהסכים. אנחנו רוצים להעביר את התיקונים עוד במושב הנוכחי, ולכן ניצלנו את העובדה שבין קריאה טרומית לקריאה ראשונה ניתן לצרף את העניינים. היות ואין התנגדות - אנחנו מעבירים את העניין לקריאה ראשונה.

אברהם פורז:

אני מודה לך, אדוני יושב הראש.

תקנות מס הכנסה (פטור ממס על הכנסות חברת החשמל לישראל בע"מ
בשל סכומים המיועדים להפקדה בקופת גמל לקיצבה) (תיקון), התשנ"ח - 1998

תמר לומברוז:

ב- 9 בפברואר פורסמו תקנות מס הכנסה, פטור ממס על הכנסות חברת החשמל לישראל בשל סכומים המיועדים לקופת הגמל. התקנות הללו הותקנו מכוח סעיף 245 לפקודת מס הכנסה, כאשר התוקף שלהן הוא לשלושה חודשים מיום פרסומן.

ביקשנו להתקין את התקנות האלה עד שיוסדרו תקנות קבועות בחקיקה, או בחקיקת משנה. בהסדר החקיקתי הקבוע טרם הסתיימו ההליכים; ולכן אנו מבקשים להמשיך ולהפעיל את הסמכות מכוח סעיף 245 עד תום שנת המס שבה פורסמו התקנות, על מנת לסיים את הליכי החקיקה להסדר הקבוע.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אנו מקבלים זאת, ומאשרים.

מכירת מניות ב.ל.ל בע"מ (2-4%)
מכתב שר האוצר מיום כ"ט בסיוון התשנ"ח (23.6.98)

שי טלמון:

מדינת ישראל מחזיקה היום בדילול מלא כ- 61 אחוז ממניות בנק לאומי. בתוכנית העבודה של משרד האוצר ו- מ.י. נכסים לרדת עד כדי 40 אחוז בדילול מלא, על ידי ביצוע של פעולות - - -

אברהם שוחט:

אני מוכרח להעיר הערת ביניים. אני לא כועס עליך באופן אישי. צריך להיות פה דיון בוועדה, ואנו מבקשים אותו כבר חודשיים. סוף סוף הוא נקבע ליום שני. הדיון הוא בנושא הפרטת הבנקים, מה המדיניות ואיך זה יתבצע. אני מציע לממשלה לא לבוא ביום שלישי, כאשר ביום שני הבא יש דיון, עם עניינים נוספים. אמרנו שלא יעשו זאת אלא לאחר שיהיה דיון. תחכו עם העניין הזה עד יום שני, בו יתקיים דיון כללי. אני פשוט לא מבין. אני מדבר כאן על הפרוצדורה, על דרך עבודת הוועדה, על הבושה שמתרחשת פה.

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

חבר הכנסת אברהם שוחט אומר שהיות ויש דיון עקרוני ביום שני, מדוע באים היום עם דבר שאולי הדיון העקרוני יכול להשפיע עליו?

שי טלמון:

הטענה ודאי לא מופנית כלפינו. אמרנו ליושב ראש ועדת הכספים, מיד אחרי בנק הפועלים שאנו מוכנים לדבר על סוף 97. אנחנו עומדים מאחורי הנחיית שני הבנקים הגדולים. שר האוצר קבע את עמדתו לגבי אופן מכירתם בסוף שנת 1997. אנחנו שמחים לקיים דיון בוועדה. אנחנו ודאי לא שולטים בסדר היום של הוועדה בנוגע לדיון העקרוני.

יחד עם זאת, אני חושב שמה שאנחנו באים ומבקשים מהוועדה לא סותר שום קו עקרוני, לא יגרום לכך שייקבעו פה דברים בלתי הפיכים. יש כרגע שוק הון שעובד, שאפשר למכור בו, ומוכרים כשיכולים, לא כשרוצים. לא עושים פה מהלך של הצעה למכירת גרעין השליטה בבנק לאומי. להפך. הקו שאנו מציעים אותו גם תואם את הקו הכללי.

אברהם שוחט:

זה לא יעזור היום. תהייה התייעצות סיעתית, ותהייה רביזיה, והעניין יגיע ליום שני בכל זאת.

שי טלמון:

- - - השאלה היא ה- 40 אחוז שעומדים למכור - - -

חיים אורון:

זה היה קיים כבר בדיון הקודם. אמרתי את הדברים בטון דומה לדברים של אברהם שוחט. הטענה שלנו היא לא כלפיכם, היא כלפי נוהל סדרי העבודה. אם יושב ראש הוועדה יודע שביום שני יש דיון עקרוני על הבנקים, נקיים את הדיון הזה אחרי הדיון על הבנקים.

אברהם שוחט:

בכל הנושאים העקרוניים לוקח לנו חודשיים לקיים ישיבה. חברי הוועדה מאשרים דבר אחד, ואומרים שלא יאושרו עוד דברים עד לאחר הדיון העקרוני. לוקח חודשיים לארגן דיון עקרוני. אני שם את ראשי שבנושא המשכנתאות יעברו עוד שלושה שבועות עד שיידון העניין. אנחנו לא רוצים שתבואו לכאן עם פירוורים לפני הדיון העקרוני.

מאיר יעקובסון:

אני רוצה להדגיש את חשיבות העניין. כיוון ששוקי ההון בעולם יוצאים בימים הקרובים לפגרה, פחות אות יותר, בעוד כמה ימים אם תגיעו לבנקים לצורך השקעות, לא יהיה עם מי לדבר. כולם בחופשה. לכן הקטע הזה הוא קריטי. ההערכה היא שאם לא, אנו נצטרך לעבור כנראה לאוקטובר נובמבר.

אברהם שוחט:

מדוע אנחנו צריכים לגלות אחריות, וכאשר מבקשים דיון במשך חודשיים, ודיון על המשכנתאות שהובטח שיתקיים מהר לא ידוע מצי הוא יתקיים? מדוע אנחנו צריכים להיות אחראים, וכל דבר שכרוך בדיון עקרוני נסחב ונסחב?

שי טלמון:

אנחנו מביאים דבר שתואם את הקו הכללי שדיברתם עליו.

אברהם שוחט:

יש גבול לעד כמה נוכל לתת יד לעניין. הכל פתאום בווער. כאשר מדובר על אישור פטור לעמותת "אמית", שר האוצר כותב מכתבים, מתקין תקנות, ומתנהגים לוועדה הזו כאל סמרטוטים. באמת יש גבול לעניין.

מאיר יעקובסון:

השווקים כרגע לא יציבים. אנחנו צריכים לנצל את העיתוי.

שי טלמון:

אני מבקש את אישור ועדת הכספים למכור 2 אחוז ממניות בנק לאומי בדומה למה שעיינו בחודש מרץ 98. זה נעשה במכרז, זה לא מהלך שהוא בלתי הפיך למהלך האסטרטגי. הוא לא מונע את הדיון העקרוני על הפרטת הבנקים, ולכן אנחנו מבקשים את אישור הוועדה. כך ננצל את המצב בשווקים בעולם ובארץ, ונבצע את זה.

ציון שמע:

במסמך הזה אין שום התייחסות לזכויות העובדים. אנחנו מבקשים שיהיה סעיף שידבר על מתי העובדים יקבלו את ה-10 אחוז שמגיעים לעובדים.

שי טלמון:

10 האחוז שמגיעים לעובדים, מחלקה של המדינה, לפחות לגבי מה שהנפקנו - גם ממה שעשינו בחודש אפריל העובדים לא קיבלו. גם היום אין לנו אפשרות לחלק לעובדים. בהנפקה הקרובה של בנק לאומי, אם הוועדה תאשר אותה והיא תתבצע במהלך 98, נחזיר את כל מה שאנו צריכים לתת לעובדים, כולל - - -

היור אברהם רביץ

תודה. נקיים הצבעה. מי בעד? מי נגד? הבקשה אושרה.

שינויים בתקציב לשנת 1998היו"ר אברהם רביץ:

יש כאן בקשה של עמותת חגיגות היובל לאשר העברת 30 מיליון שקל. מי בעד הבקשה? - 8 מי נגד? - 7. הבקשה התקבלה.

יש לנו בקשה להעברת סכום של 30 מיליון שקלים חדשים בתיירות. תציג את הבקשה, בבקשה.

ניר רז:

במהלך השנה שעברה, לקראת סוף השנה, כיוון שחוק עידוד השקעות הון היה בנוי מחוק, היה חוסר התאמה בתקנות. כתוצאה מכך היו מספר התחייבויות שלא יכלו להתבצע. במהלך המגעים עם שר התיירות הושגה הסכמה שהם מגדילים את ההרשאה להתחייב, שהם יוכלו להתחייב על הדברים - - -

היו"ר אברהם רביץ:

תודה, אישרנו.

נעבור לפניה מספר 113.

ניר רז:

פניה זו נועדה להעביר 20 מיליון ש"ח מתקציב התמיכות של משרד התיירות לתקציבי השיווק וההערכות לשנת אלפיים.

היו"ר אברהם רביץ:

תודה. אישרנו.

נעבור לפנייה מספר 150 ו- 151.

אברהם שוחט:

זו עקיפה של תקציב חגיגות היובל.

חיים אורון:

2 מיליון מהרזרבה הכללית למשרד השיכון? מה זה?

ניר רז:

לפי מה שאני רואה פה, לא נעשה שימוש ברזרבה הכללית. מעבירים דרך הרזרבה הכללית, מתקציב הפיתוח לתקציב הרגיל של משרד השיכון, למימון - - -

חיים אורון:

התקציב הזה הוא שתי דירות נ"ר. תקציב הפיתוח של משרד השיכון הוא התקציב שיש בו את האפליות הכי גדולות. מזה לוקחים 2 מיליון שקל בשביל תערוכת חגיגות היובל.

צבי הנדל:

עם ישראל צריך לדעת איזה 50 שנות בניין היו לנו. זו מטרה ראויה, בעלות של בסך הכל 2 מיליון. היתה בניה במיליארדים, ברוך השם.

חיים אורון:

אני מבקש התייעצות סיעתית.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מודה לכולכם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:00